

Tomáš Vocelka:
fotograf a novinář

Ing. Irena Zykanová

Teoretická bakalářská práce
Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědná fakulta v Opavě
Opava 2026

Vojtěch Vlk, portrét Tomáše Vocelky

Tomáš Vocelka, Londýn, 2018

Tomáš Vocelka: fotograf a novinář

Tomáš Vocelka: photographer and journalist

Ing. Irena Zykanová

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Program: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: MgA. Roman Vondrouš, Ph.D.

Oponent práce: doc. Mgr. Josef Moucha

Institut tvůrčí fotografie

Opava 2026

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok 2025/2026

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Studentka: Ing. Irena Zykanová

UČO: 64413

Program: Tvůrčí fotografie

Téma práce: Tomáš Vocelka: fotograf a novinář

Téma práce anglicky: Tomáš Vocelka: photographer and journalist

Zadání: Bakalářská práce shrnuje život a tvorbu fotografa a novináře Tomáše Vocelky. Práce mapuje jeho počátky v černobílé volné tvorbě, jeho novinářskou práci až k aktuální volné barevné tvorbě. Cílem práce je přiblížit jeho tvorbu prostřednictvím nejvýznamnějších fotografických celků.

Literatura:

STRNADEL, Petr, JENÍK Zdeněk ve spolupráci se Zemskýcm archivem v Opavě – Státním okresním archivem Bruntál se sídlem v Krnově, Revoluce objektivem (Krnované 1989 - 1990), ISBN9788086388779, 2009

VOCELKA, Tomáš. Příběhy ukryté za fotkami. Elektronická kniha ve formátu PDF, copyright Tomáš Vocelka, Praha 2026

VOCELKA, Tomáš. Města a útěky. Katalog ke stejnomené výstavě, copyright Tomáš Vocelka, Praha 2017

VOCELKA, Tomáš. Praha pod věžemi. Elektronická kniha ve formátu PDF, testovací betaverze, copyright Tomáš Vocelka, Praha 2025

VOCELKA, Tomáš. Krajiny ticha. Elektronická kniha ve formátu PDF, pracovní verze, copyright Tomáš Vocelka, Praha 2025

VOCELKA, Tomáš. Londýn. Elektronická kniha ve formátu PDF, pracovní verze, copyright Tomáš Vocelka, Praha 2025

Vedoucí práce: MgA. Roman Vondrouš, Ph.D.

Datum zadání práce: 29.5.2026

. . . . . .

prof. PhDr. Vladimír Birgus

vedoucí ústavu

Abstrakt

Bakalářská práce shrnuje život a tvorbu fotografa a novináře Tomáše Vocelky. Práce mapuje jeho počátky v černobílé volné tvorbě, jeho novinářskou práci až aktuální volné barevné tvorbě. Cílem práce je přiblížit jeho tvorbu prostřednictvím nejvýznamnějších fotografických celků.

Klíčová slova

Tomáš Vocelka, fotograf, novinář, Praha, Krnov, dokumentární fotografie, reportáž, krajinná fotografie, street fotografie, architektura, městská krajina, barevná fotografie

Abstract

The bachelor's thesis summarizes the life and work of photographer journalist Tomáš Vocelka. It traces his beginnings in black and white artistic photography, follows his career as a journalist, and culminates with his current free form colour work. The aim of the study is to present his work through the analysis of his most significant photographic series.

Keywords

Tomáš Vocelka, photographer, journalist, Prague, Krnov, documentary photography, reportage, landscape photography, street photography, architecture, urban landscape, color photography

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci Tomáš Vocelka: fotograf a novinář vypracovala samostatně a uvedla v ní veškeré použité zdroje a literaturu.

Souhlas se zveřejněním

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě a publikována na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU.

Poděkování

Za vstřícnost a sdílení jak svých fotografií tak i informací o svém životě bych velice ráda poděkovala Tomášovi Vocelkovi. Rozhovory, které jsme spolu vedli v Leica Gallery Prague, byly pro vznik této bakalářské práce klíčové. Zároveň bych ráda poděkovala Romanu Vondroušovi za podnětné připomínky a vedení práce.

V Praze dne 20.7.2026

Ing. Irena Zykanová

Obsah

ÚVOD 13

1. TATÍNEK, RODNÝ KRNOV A FOTOGRAFICKÉ ZAČÁTKY 14

2. GYMNAZIJNÍ DOBA A SETKÁNÍ S GUSTAVEM AULEHLOU 16

3. DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU 20

4. ČERNOBÍLÉ FOTOGRAFIE TOMÁŠE VOCELKY - VLIV GUSTAVA AULEHLY 22

4.1. Ořez nebo plný formát? 34

5. SPORT, STUDIUM, VOJNA A PRVNÍ PRACOVNÍ ZKUŠENNOSTI 38

6. BOD ZLOMU - SAMETOVÁ REVOLUCE 1989 44

7. NOVINÁŘSKÁ ČINNOST 48

7.1. Týdeník Region 49

7.2. MF DNES 49

7.3. Aktuálně.cz 49

8. BAREVNÁ FOTOGRAFIE - CESTA TAM A ZASE ZPÁTKY 52

8.1 Krajinářská fotografie - cesta tam 52

8.2. 500px a objevení Franca Fontany 56

8.3. Ostatní inspirace 60

9. POZDĚJŠÍ KRAJINÁŘSKÉ FOTOGRAFIE 64

10. MĚSTSKÁ KRAJINA - CESTA ZPĚT 72

11. PRAHA POD VĚŽEMI 86

12. VĚČNÁ LOVIŠTĚ 90

13. SOUČASNOST 92

ZÁVĚR 97

SEZNAM VÝSTAV 100

SEZNAM SOUTĚŽÍ 101

POUŽITÁ LITERATURA 102

JMENNÝ REJSTŘÍK 105

Tomáš Vocelka, Praha poetická, nedatováno

ÚVOD

Poprvé jsem fotografa a novináře Tomáše Vocelku zaznamenala až s jeho velkým úspěchem v soutěži Sony World Photography Awards v roce 2021, kde získal první místo za sérii Věčná loviště v kategorii architektura, ale vzhledem k tomu, že sama fotím a obor fotografie vstoupil do mého povědomí až v roce 2020, narazila jsem na něj tedy poměrně záhy. Tomáš Vocelka je kromě povolání fotografa i novinářem. Byla jsem čtenářem jeho článků vztahujících se k fotografii a jejímu aktuálnímu dění jak na domácím, tak na zahraničním poli na serveru Aktuálně.cz. Ty byly součástí magazínu Foto, který svou pravidelností přispíval k obecnému povědomí o fotografii v celostátním měřítku. Vznik tohoto magazínu inicioval právě Tomáš Vocelka, což kromě jeho tvorby považuji za jeden z jeho největších přínosů.

Cílem této teoretické bakalářské práce je proto představit život, novinářskou činnost a především volnou tvorbu Tomáše Vocelky. Ráda bych také připomněla jeho velkou inspiraci Gustava Aulehlu. Přestože Tomáš Vocelka byl československou dokumentární fotografií v období komunismu kromě vztahu s Gustavem Aulehlou ovlivněn spíše nepřímo a zprostředkovaně, považuji za důležité v práci alespoň nastínit postavení dokumentární fotografie v tehdejším Československu.

Na Vocelkově tvorbě mě zaujala především jeho rozmanitost a vývoj. V jeho díle je viditelný kontrast černobílých humanistických začátků s jeho současnými barevnými a výtvarněji orientovanými městskými krajinami. Tento přechod bude v práci analyzován a vysvětlen. Ráda bych zde také popsala, jak se u něj proměňovalo zachycení lidského elementu ve fotografiích od dokumentárního realismu po subjektivní, někdy až poetické interpretace.

Každé období jeho tvorby by si zasloužilo samostatnou studii, ale v rámci limitu bakalářské práce se soustředím na ty klíčové momenty, které nejlépe vystihují jeho umělecký vývoj, tak aby byl zobrazen kompaktní obraz jeho tvorby.

01

Vladimír Vocelka, syn Tomáš, Krnov, 1967

TATÍNEK, RODNÝ KRNOV A FOTOGRAFICKÉ ZAČÁTKY

Tomáš Vocelka se narodil v roce 1965 v Krnově do rodiny učitelů. Jeho první fotografické pokusy, ještě bez jakýchkoliv ambicí, vznikaly již v jeho útlém věku, a to především díky vlivu tatínka Vladimíra Vocelky, který žil v Krnově téměř od svého narození a kterému se jedním z mnoha koníčků stala právě fotografie.

Tatínkova hloubavá povaha, jeho velký rozptyl zájmů a dvě vystudované vysoké školy (Pedagogická fakulta Ostravské univerzity, obor Matematika-fyzika, a Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, obor Pedagogika-psychologie) měly na Tomáše Vocelku nepokrytě silný utvářející vliv nejenom co do budoucího povolání, ale i v celkovém životním pojetí.

Vladimír Vocelka byl nejenom učitel (později kromě matematiky a fyziky učil i psychologii na Střední pedagogické škole v Krnově) a amatérský fotograf, ale po revoluci se stal také členem zastupitelstva města Krnov a jedno období byl dokonce jeho místostarostou.

Jeho maminka Stanislava Vocelková (narozena 1944) pocházela z Hlučínska a učila celý svůj pracovní život stejně jako tatínek na základní škole matematiku a fyziku, Tomáš Vocelka studoval v průběhu několika let dvě vysoké školy, studium ale ani na jedné škole nedokončil.[1]

Okruh jeho zájmů jako i profesní život je stejně renesanční jako jeho otce. I když otcova záliba nepřesáhla mez fotoamatérismu, i ze starších rodinných alb je zřejmý jeho talent a cit pro zachycení situace ve fotografiích, které

1 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 14.7.2025

kvalitou přesahovaly obyčejné rodinné obrázky. Ve Vocelkově dětství tak díky tatínkovi nechyběla spousta aktivit, které byly spjaté s tehdejším médiem fotografie, jako bylo vyvolávání fotografií v černé komoře či zkoušení různých technik jako focení přes čočky od brýlí. Jako asi každý dospělý fotograf, jenž měl tu možnost zažít v dětství nebo v mládí vyvolávání filmů ve fotokomoře, i Vocelka rád vzpomíná na tyto iniciační momenty jako na formu zasvěcení do tajů zrodu fotografie.[2]

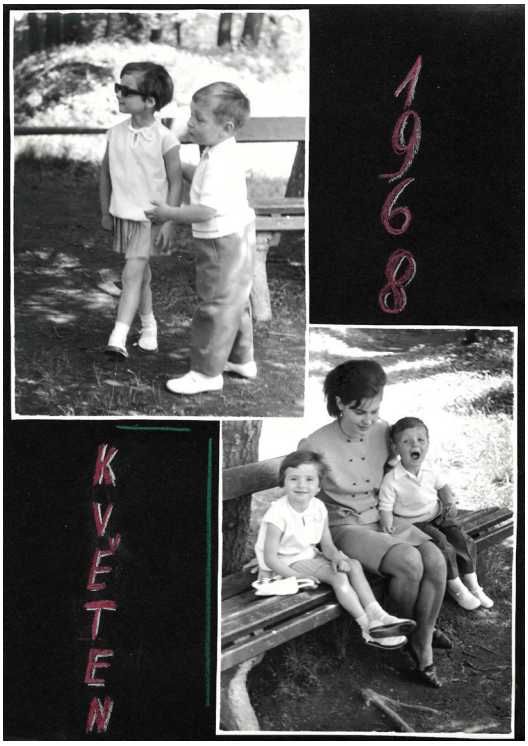

Vladimír Vocelka, rodina , Krnov, 1968

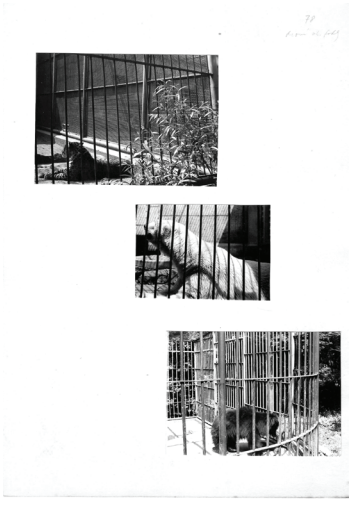

Tomáš Vocelka, první fotografie na aparát LOMO,1978

Tomáš Vocelka, Vysoké Tatry, 1980

2 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 14.7.2025

02

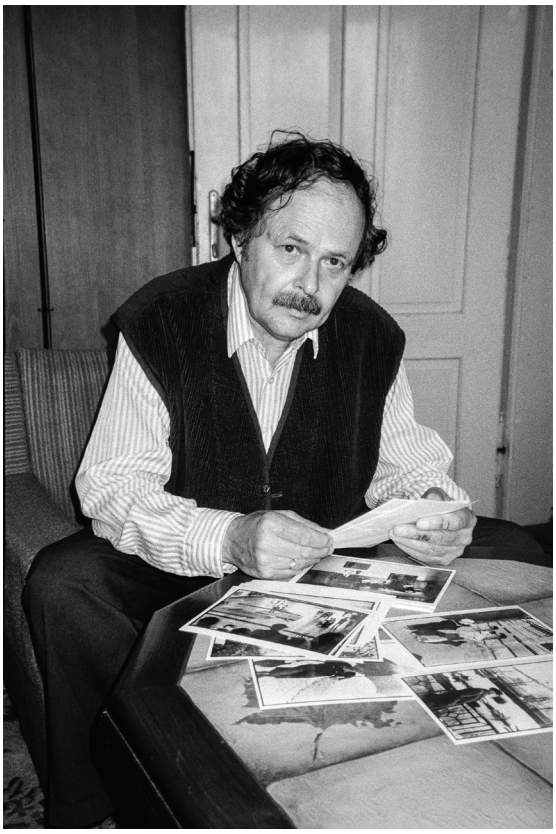

Tomáš Vocelka, portrét Gustava Aulehly počátek 90.let

GYMNAZIJNÍ DOBA A SETKÁNI S GUSTAVEM AULEHLOU

Na nějakou dobu tatínka záliba ve fotografování opustila, aby ho pak znovu našla v době, kdy Tomáš Vocelka studoval v atletické třídě na sportovním gymnáziu v Krnově. Tentokrát již byly ale fotografické činnosti spjaté především s amatérským fotoklubem Astra v Krnově, který oba navštěvovali a který vznikl v roce 1958. Jak ale sám připouští, obsahová náplň i forma fotoklubu už tehdy byla zaměřená lehce odlišným způsobem než byl tehdejší Vocelkův záběr, přestože technicky Vocelka výstupy klubu obdivoval.

Svůj první fotoaparát – ruskou LOMO – Vocelka dostal, když byl v šesté třídě na základní škole, v gymnazijním období si už půjčoval tatínkovu starší zrcadlovku EXA. Ve stejné době se také poprvé setkal s Gustavem Aulehlou, se kterým se seznámil opět díky svému otci. První setkání si již nevybavuje, ale utkvěla mu zřetelně v mysli vzpomínka na první ucelený kontakt s jeho tvorbou ve větším celku, a to byla výstava Aulehlových fotografií k příležitosti jeho 50. narozenin.

„Dodneška se mi vybavuje okamžik, kdy jsem v osmdesátých letech na výstavě poprvé uviděl snímky krnovského fotografa Gustava Aulehly. Na černobílých fotografiích se přímo před očima odvíjel opravdový lidský život. Takový, jaký byl, bez příkras, bez pozlátka, bez pochlebování tehdejšímu režimu. Aulehlovy snímky mě tehdy na výstavě natolik okouzlily, že jsem se rozhodl stát se fotografem. Začal jsem k němu chodit na návštěvy, vyprávěl mi o svém velkém vzoru Henrim Cartier-Bressonovi, o kouzlu fotoaparátů Leica, o magických vlastnostech objektivů Summilux, Summicron, Elmar a Elmarit, jejich názvy samy o sobě

zněly docela magicky… A přitom mi jen tak mimochodem vysvětloval, co je ve fotografii důležité.“[3]

Gustav Aulehla, narozený v roce 1931 v Olomouci byl ve své době téměř zapomenutý krnovský průkopník humanistické fotografie, který fotografoval obyčejný život v 50.–80. letech minulého režimu. S ironickým odstupem a bez příkras zachycoval pesimistickou atmosféru tehdejší doby, život na pozadí devastace přírody a komunistického rozmachu.

Gustav Aulehla, Milenci, Ostrava 1981

Některé jeho fotografie dávají možnost se tehdejší době zasmát, jiné fotografie jsou laskavější a ukazují alespoň okrajově příjemnou část tehdejšího života, kde svět byl ještě takzvaně v pořádku. Některé fotografie jsou ale humornosti zbavené úplně a evokují spíše dokonanou zkázu, život téměř postapokalyptický.

Nevinné děti vyhlížející budoucnost s pohledem na průmyslový areál Ostravsko-Krnovských dolů v plné síle, opalující se dámy obklopené socialistickými budovami, doutnající komíny. Jak říká sám Tomáš Vocelka, v Aulehlově povaze bylo vidět sklenici spíše napůl prázdnou nežli plnou, což odráželo i jeho fotografické vidění světa a tehdejší doba tomuto pojetí nahrávala.

„Tak jako Gustav Aulehla, byly i jeho fotografie trochu pesimistické, odrážely krásu, ale mnohem více hořkost a smutek, které život často přináší. Tehdy jsem to ještě úplně nechápal, říkal jsem si, že bych chtěl umět fotografovat jako on, ale trochu méně smutně. Teď po letech už mu rozumím podstatně více“.[4]

To, že si mohl dovolit v tehdejší době zaznamenávat svět svým specifickým způsobem, vysvětluje Vladimír Birgus v úvodním slovu monografie Gustav Aulehla: Fotografie 1957–1990 následovně:

„***Nemusel si fotografií vydělávat a neprahnul po úspěchu ve fotoamatérských soutěžích - proto se neohlížel na to, zda jeho fotografie budou shledány ideologicky bezproblémovými a přijaty k otištění v některém časopise nebo knize či budou vybrány na nějakou výstavu.***

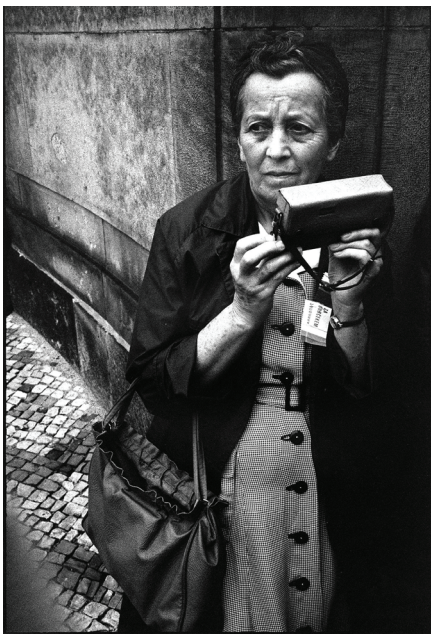

Gustav Aulehla, během okupace, Praha, srpen 1968

Gustav Aulehla, Tramvajová zastávka, Ostrava, 1961

Gustav Aulehla, Krnov, 1981

3,4 VOCELKA, Tomáš. Netoužil být hvězdou fotografie ale byl jí. Aktuálně.CZ. Online 2021.

Gustav Aulehla, Ostrava, 1960

Fotografoval jenom z vnitřní potřeby a netoužil po okamžitém společenském uznání“.[5]

Tehdejší režim společně s jeho uzavřenou a svéráznou povahou ale také způsobil, že byl téměř zapomenutý a znovu objevený až o několik dekád později, přestože jeho tvorba patřila ke špičce tehdejší dokumentární fotografie. Jak říká Vocelka, systém Aulehlovi nebyl nakloněl, byl podroben několika domovním prohlídkám a dokonce vyslýchán tajnou policií. Žádné příležitosti nebo možnosti k výstavě jeho fotografií nepřicházely. [6]

„Za svou fotografickou činnost se ocitl Aulehla v hledáčku tajné policie komunistického Československa, byl zadržen a vyslýchán. Před odsouzením u odvolacího soudu v Ostravě ho zachránila až amnestie prezidenta Gustava Husáka v roce 1988. “ [7]

Ostatně i jeho první monografie, která podávala první obsáhlejší výběr z jeho práce, vyšla až v roce 2009. Fotky byly vybrány z mnoha tisíc nezvětšených negativů ve spolupráci Gustava Aulehly s Vladimírem Birgusem.

Gustav Aulehla, Krnov, 80.léta

5, 7 AULEHLA, Gustav. Gustav Aulehla: Fotografie 1957 – 1990. Text Vladimír Birgus. Kant, 2009.

6 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 14.7.2025

03

Josef Koudelka, Praha, Invaze 1968

DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU

Příběh Gustava Aulehly samozřejmě nebyl v normalizačních dobách ojedinělý, co ho ale přeci jen odlišovalo od ostatních, byla díky jeho samotářské povaze určitá vzdálenost od ostatních fotografů tehdejší doby, přestože některé z nich, jako například Jindřicha Štreita, znal osobně. Aulehla byl pro Jindřicha Štreita mimochodem také velkým vzorem, dokonce ho neváhal označit za jakési jeho nastavené zrcadlo, ve kterém se zřetelně odráží jeho vlastní fotografické omyly. Vyjádřil mu tím tehdy velikou poklonu. [8]

Tehdejší politická situace ale nepřála téměř nikomu. Oficiální výstupy vlády zahrnovaly fotografie, které měly být zobrazením a adorováním ideologie, narativ byl veskrze poplatný své době a systematicky budoval optimistické zobrazení reality světlých zítřků. Kádrové posudky, umělecké svazy a další opatření důmyslně zatlačovaly veškeré protisystémové pokusy o zobrazení skutečné reality na okraj společnosti. Zároveň ale na pozadí tohoto oficiálního zobrazování reality se rozvíjel sociální dokument a vznikalo mnoho fotografických celků, které jsou dnes již ve všeobecném povědomí a jež spatřily světlo světa u běžné veřejnosti vzácně již tehdy v oficiálních periodikách (např. měsíční časopis Revue fotografie či výstavy v Činoherním klubu v Praze), ale většinově až v dobách porevolučních. Tato obrazová dokumentace je nejenom pro svoji subjektivní výpověď, jejíž zvýšená intenzita byla často logickým důsledkem izolace a nemožnosti veřejně publikovat svá díla a podílet se tak na oficiálním veřejném životě, ale i pro svoji popisnost doby dnes již nedílnou součástí této smutnější části historie Československa.

Josef Koudelka, Jindřich Štreit, Viktor Kolář, Vladimír Birgus, Karel Cudlín, Jaroslav Kučera, Bohdan Holomíček, Markéta Luskačová, Miloň Novotný, Dana Kyndrová, Josef Moucha, Pavel Štecha, Libuše Jarcovjáková a mnoho

8 AULEHLA, Gustav. Gustav Aulehla: Fotografie 1957 – 1990. Text Vladimír Birgus. Kant, 2009.

dalších vynikajících dokumentárních fotografů tvořilo svá díla až na výjimky ve stínu. Díky šťastnější konstelaci okolností se zveřejnění dočkala např. fotografická kniha Londýn od Miloně Novotného nebo výstava Viktora Koláře v Olomouci. Někteří z fotografů dokonce po roce 1968 emigrovali (jako např. Josef Koudelka nebo Viktor Kolář), v roce 1975 pak do zahraničí odešla i Markéta Luskačová. V roce 1982 byl Jindřich Štreit odsouzen k trestu odnětí svobody na 10 měsíců s podmíněným odkladem na 2 roky. Koudelkovy slavné fotografie z invaze vojsk Varšavské smlouvy do Prahy byly z obav před postihem jeho rodinných příslušníků publikovány k prvnímu výročí okupace agenturou Magnum Photos bez udání autora. Autorství přiznal až v roce 1984 při své velké retrospektivě v Londýně.[9]

Anna Fárová, kurátorka, historička umění, překladatelka, pedagožka, neúnavná propagátorka české fotografie a jedna z nejoceňovanějších osob české fotografie díky svému francouzské původu, zahraničnímu zázemí a osobním přátelstvím s mnoha renomovanými zahraničními fotografy a umělci takzvaně dovezla do Československa světovou humanistickou fotografii, a to v úvodu hned s jejím hlavním představitelem Henri Cartie-Bressonem. Tomu zde vydala v roce 1958 jeho monografi, která byla vydána Státním nakladatelstvím krásné literatury, hudby a umění v Praze a která zároveň odstartovala edici Umělecké fotografie. [10] Nutné je ale dodat, že k tomuto postupnému otevírání se světové fotografii docházelo v uvolněnějším období před sovětskou okupací v roce 1968. Sama Anna Fárová pak byla o dekádu později, kdy doba byla podstatně náročnější, po podepsání Charty 77 vyhozena ze svého zaměstnání v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze a stala se tzv. personou non grata, což ji ale neodradilo od mnoha dalších činností v oblasti fotografie. Organizovala mnoho výstav, psala bezpočet textů a propagovala československou fotografii, jak se dalo. Legendární byla například výstava Plasy 1981, ve které bylo představeno více než 1100 fotografií a již dodnes provází až mýtická aura.

Centrem světové humanistické fotografie byla v té době mezinárodní agentura Magnum Photos založená v roce 1947. Zásadní byl termín tzv. rozhodujícího okamžiku, tedy pojmu, který vynalezl Henri Cartie-Bresson a po němž pojmenoval svoji stěžejní knihu shrnující jeho přístup k fotografii. Toto pojetí fotografie bylo pro mnoho našich českých fotografů styčným bodem, ať už následováním či naopak i přes velký respekt k jeho osobě doplněním se opačnou polohou jako stanovení nerozhodujícího okamžiku s méně dramatickým pojetím a ne tak přesnou snahou o co nejpřesnější kompozice (jako např. Petr Klimpl).[11] A bylo jím i pro Gustava Aulehlu a zprostředkovaně pak i pro Tomáše Vocelku. Ten mnoho tehdejších českých i zahraničních fotografů znal především nepřímo buď z dostupných fotografických knih z veřejných knihoven, nebo prostřednictvím Gustava Aulehly.

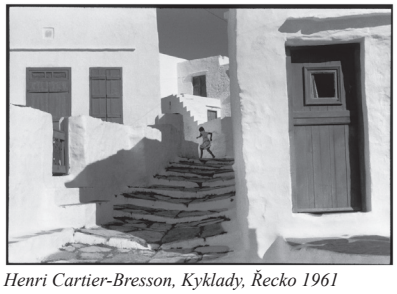

Henri Cartier-Bresson, Kyklady, Řecko 1961

Anna Fárová v ateliéru Josefa Sudka

Henri Cartier-Bresson, Rumunsko, 1975

9,10 BIRGUS Vladimír a SCHLEUFLER Pavel. Česká fotografie v datech 1839 2019. Grada Publishing, 2021.

11 MOUCHA, Josef. Petr Klimpl. Muschrooms on the walk, Brno, 2021.

04

Tomáš Vocelka, sovětští vojáci před Orlojem, Praha 1986

ČERNOBÍLÉ FOTOGRAFIE TOMÁŠE VOCELKY - VLIV GUSTAVA AULEHLY

Setkání s tak výraznou figurou může být silným tvůrčím impulsem ke své vlastní tvorbě, může způsobit velký zážeh a chuť tvořit, zároveň ale často nevědomky může být tato zkušenost formativní až přespříliš.

Začínající fotograf, obzvláště ve věku dospívání a mladé dospělosti, může být k tomuto přenosu více náchylný. Toto Vocelka zpětně reflektuje a zároveň také oceňuje, že i sám Aulehla si toho byl pravděpodobně vědom, když se zdráhal tehdejší Vocelkovy fotografie přímo komentovat. Raději dle slov Tomáše Vocelky praktikoval výuku ve stylu zenových mistrů, tedy výuku sporadických náznaků a nápověd s důrazem na vlastní přemýšlení, neboť si byl vědom toho, že tato forma výuky je pro budoucnost svébytného autora podstatně efektivnější než snaha o výrobu své vlastní autorské kopie.

Zajímavým protiargumentem k této obavě byla připomínka, kterou vznesl Tomáš Beran ve svých Schůzkách Tomáše Berana.[12] Tomáš Beran, který si Vocelku pozval jako hosta, spekuloval, že kdyby Vocelka vytrval déle, tak by pravděpodobně i v dokumentární fotografii jeho tvorba prošla vývojem a časem mohl získat zcela svůj vlastní autentický rukopis. Tomáš Vocelka k tomu ale dodává, že před „zásahem Aulehlou“ fotil typově zcela odlišně, více introvertně a s absencí lidí a centrem jeho fotografií byl spíše vnitřní pocit odrážející se v různě nafocených pohledech na kaluže, sloupy a jiná městská zátiší a pouliční ruch zobrazující život, který zobrazoval lidskou přítomnost nepřímo skrze předměty.

12 BERAN, Tomáš. Schůzky Tomáše Berana – Tomáš Vocelka. Online 2022.

Ve světle jeho současné tvorby se dá říci, že jeho volná tvorba je dnes z velké části navazování spíše na jeho úplné začátky ještě před setkáním s Gustavem Aulehlou, kdy jak on sám často říká, „šly věci takzvaně samy“.

Tomáš Vocelka, první pokusy, před setkáním s Gustavem Aulehlou, 1983-1984

Osobnost Gustava Aulehly byla tedy pro Tomáše Vocelku klíčová a zásadní v mnoha směrech. Jak již bylo řečeno, nejvíce jím byly ovlivněny jeho první autorské černobílé snímky a způsob komponování obrazu v reportážní a dokumentární fotografii, která je mnoho let v různé intenzitě a formě součástí Vocelkova povolání. Ze základů vštěpených Gustavem Aulehlou, jak s úctou a vděkem přiznává, čerpá ve své práci dodnes.[13]

Ve svých humanistických začátcích se mu povedlo nejenom naplnit svůj první dojem o fotografiích Gustava Aulehly, ale i svoji touhu fotit podobně jako on, jen více radostně a nadějeplně. Emočním zabarvením snímky odrážely vnitřní postoj podstatně pozitivnější, více podobný optimističtěji laděným fotografiím Henriho Cartier-Bressona.

Henri Cartier-Bresson, Francie, 1938

První černobílé fotografie Tomáš Vocelky, které již byly cílevědomými celky, vznikaly v jeho dvaceti letech, v tehdejší druhé polovině 80. let, v období před pádem železné opony, v době, kdy se Gorbačov stal vůdčí osobností tehdejšího Sovětského svazu a v Československu u moci zůstával Gustav Husák.

13 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 14.7.2025

Tomáš Vocelka, soubor Dvacet, budoucí manželka Hana, 1984-1987

Tomáš Vocelka, soubor Krnov, svatba kolegy z krnovského fotoklubu Astra, Krnov, 80.léta

Tomáš Vocelka, SSSR, 80. léta

Tomáš Vocelka, soubor Dvacet, bratr Petr Vocelka, Krnov, 1984-1987

Tomáš Vocelka, soubor Krnov, uprostřed budoucí starostka Krnova Alena Krušinová, Krnov, 80. léta

Tomáš Vocelka, soubor Dvacet, Lucerna, Praha. 1986

Hana Beranová (později Vocelková), soubor Dvacet, Tomáš Vocelka, Radíkov u Olomouce, 1988

Bratr Petr Vocelka se sestřenicí Terezou Kaprovou v Církvici u Kolína, 80. léta

Vocelkovy první soubory ***Konec věčných časů***, ***Krnov***, ***Dvacet*** a ***Vojna*** dokumentují obyčejný život v této době na malém městě v Krnově.

Jeho fotky by mohly být zasazeny do jakékoliv doby, reflektují spíše dobu mládí a vše ostatní se zdá být nedůležité. Jsou to spíše kulisy k prožívanému mládí. Na otázku Tomáše Berana, jak moc ho ovlivnil samotný Krnov, Vocelka odpovídá, že největším zážehem byli spíše samotní lidé než město, i přesto, že podprahově atmosféru maloměsta i politické situace pravděpodobně vnímal a nasával do svého vizuálního stylu také.

Je obtížné rozklíčovat, zdali fotografie reflektují Vocelkovo optimistické vnitřní nastavení, nebo, přestože v průběhu 80. let se sice tehdejší garnitura ještě pevně držela u moci a normalizace běžela v plném proudu, určitá svěžest a konec nesvobodných časů nadohled mohl být již cítit ve vzduchu.

Jeho fotografie jsou veskrze radostné, ctí principy humanistické fotografie, evokují radost ze života a je z nich silně cítit prožívaná laskavost směrem k lidem. Na rozdíl od Gustava Aulehly se Vocelka nesnaží ironizovat dění okolo sebe, vyhledává situace a obrazy prostého bytí. Na mnoha jeho fotografiích se lidé usmívají, nenásilně tak zaznamenává obyčejné okamžiky. Snímky zachycují většinou Krnov a okolí, různé brigády, hospody, hudební koncerty a setkávání kamarádů. Některé snímky jsou osobnějšího rázu, jiné zaznamenávají více objektivní život na maloměstě v jeho obyčejném plynutí. Vzácně se pak do některých snímků dostává i prvek melancholie, oproti Aulehlovým fotografiím ale podstatně zředěný.

V souboru ***V ulicích Prahy / My, na konci „věčných časů***“, který byl vystaven poprvé a to nekompletně až v Praze v Leica Gallery v roce 2025, pak zprostředkovával běžné výjevy z všedního života – jako muže na kolečkových bruslích zapalujícího si soustředěně cigaretu, kamelota nabízejícího kolemjdoucím Večerní Prahu se zátiším své outdoorové kanceláře, pána zkracujícího si cestu přelézáním přes zábradlí, kterému zjevně zavazadla brání v plynulém provedení tohoto úkonu, holčičku v čepici prohlížející si figurínu ve skle nebo muže na žebříku elegantně čistícího skla pouličního osvětlení.

“Chodil jsem tehdy centrem Prahy, na krku pověšený kinofilmový fotoparát Kiev IV, a fotil. Kameloty Večerní Prahy a prodavače losů - staré muže, jejichž ošoupané kabáty vypovídaly o chudobě, která tehdy oficiálně neexistovala. Děti, hrající si na piazzettě Národního divadla. Lidi, spěchající do práce, kteří při tom překonávali nejrůznějšími styly zábradlí na Vodičkově ulici,” vypráví.[14]

V rozhovoru Tomáše Berana přiznává[15], že jeho volná tvorba v pozdějších letech je do jisté míry kompenzací těžké novinářské práce, ve které se reflektují spíše tísnivější témata než jak je tomu v reálném životě. Už z jeho prvních černobílých snímků se dá ale usuzovat, že pojetí světa, tak jak ho vidí Tomáš Vocelka, je celý život stabilně zaměřené spíše k světlejším tónům.

Jeho fotografie jsou čisté a kompozičně velice přesné, téměř bressonovské. Zároveň nejsou přespříliš vycizelované a symetrické, divákovo oko dokáže vnímat obraz kompaktně bez přílišného těkání po skladbě obrazu. Jak v rozhovoru zmiňuje Tomáš Beran, soubor je na svou dobu ve srovnání s ostatními fotografy té doby velice zdařilý, obzvlášť znatelné je to i vzhledem k faktu, že Vocelkovi bylo tehdy lehce přes 20 let. Přestože jeho další tvorba je neméně zdařilá, vyjadřuje se v ní jinými výrazovými prvky a je v ní znatelně silný vliv výtvarného umění a odklon od klasické dokumentární fotografie, nelze se podle něj ubránit určitému stesku, že Vocelka ve svých humanistických souborech nepokračoval dále a využíval nabyté zkušenosti pouze pro část svého profesního života jako reportážního fotografa.

14 AKTUÁLNĚ.CZ. My, na konci “věčných časů” – Praha osmdesátých let ožívá na výstavě fotek. Online 2025.

15 BERAN, Tomáš. Schůzky Tomáše Berana – Tomáš Vocelka. Online 2022.

Tomáš Vocelka, Krnovský zámek, přelom 80. a 90. let

Tomáš Vocelka, pohled z bytu Tomáše Vocelky, Krnov, počátek 90.let

Tomáš Vocelka, soubor My, na konci "věčných časů", 1986

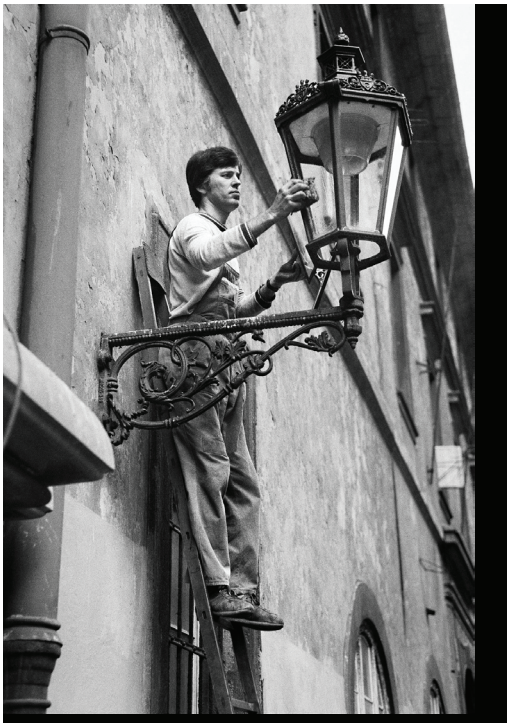

Tomáš Vocelka, soubor My, na konci "věčných časů", 1986

Tomáš Vocelka, soubor My, na konci "věčných časů", 1986

Tomáš Vocelka, soubor My, na konci "věčných časů", 1986

Tomáš Vocelka, soubor My, na konci "věčných časů", *1986*

Tomáš Vocelka, soubor My, na konci "věčných časů", *1986*

4.1. Ořezávat nebo neořezávat?

Jedna z nejdůležitějších rad, které kdy získal od Gustava Aulehly, bylo doporučení navštěvovat galerie a sledovat výtvarné umění, právě pro vštěpování si kompozičních pravidel nenásilně do obrazové paměti tak, aby pak oko automaticky harmonickou kompozici dokázalo v realitě rychle rozpoznat. To je pro reportážní fotografii klíčové – rychle se přeskupující lidé a jejich zachycení v harmonické kompozici , které není jen záležitostí prosté náhody a štěstí, ale je výsledkem někdy i několikaletého vštěpování správných kompozic.

„***Všechno, co uvidíš, se ti v hlavě ukládá, a až to bude potřeba, nebudeš přemýšlet nad kompozicí scény. Prostě ji tam uvidíš," vysvětloval. Byla to jedna z nejlepších fotografických rad, které jsem kdy dostal,*** říká Vocelka

Na druhou stranou ale i toto tvrzení lze do jisté míry zpochybnit, protože již první černobílé fotografie tehdy dvacetiletého Tomáše Vocelky byly kompozičně bravurní. Zdá se tedy, že výborné kompozice mohou být výsledkem nejen úsilí, ale i vrozené prostorové představivosti, abstraktním myšlením a rychlosti zpracování obrazu.

Zajímavý je pak přístup jednotlivých fotografů, kteří v době fotografických začátků ovlivňovali Tomáše Vocelku k ořezu fotografie nejvíce. V tehdejší době byla tato problematika vyhrocená téměř hamletovsky. Gustav Aulehla stejně jako Henri Cartier-Bresson fotografie zásadně neořezával[16], narozdíl třeba od Josefa Koudelky, který s tímto tvrzením nesouhlasil a ořezu se nebránil[17]. Tomáš Vocelka toto pravidlo ctí dodnes: **„Pokud to jde, komponuji obrázky tak, aby to bylo na plný formát."[18]**

Pro někoho, kdo ctí pravidlo plného formátu a dokáže v letmém okamžiku složitý obraz reality pouhým pootočením hlavy přenést do perfektní kompozice, opravdu může znamenat ořez ztrátu určité přirozené nahodilosti, která má svůj skrytý vnitřní řád a harmonii.

U některých fotografií ale až správný ořez dá snímkům jejich podstatu, někdy i zcela změní význam a hloubku pořízené fotografie. Jak nicméně pragmaticky dodává Tomáš Vocelka, pro potřeby reportážní fotografie ani leckdy fotografii na plný formát pořídit z nejrůznějších důvodů nejde, pokud člověk nechce ovlivňovat skutečnost a aranžovat to, co vidí a fotí.

16 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 14.7.2025

17 KOUDELKA, Josef. Deníky, Torst 2021.

18 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 14.7.2025

Dívka v poli z Vocelkova souboru ***Dvacet*** je snímek, který vznikl nedaleko středočeské Církvice u Kolína a který by mohl být důkazem bressonovské teorie, že nejlepší fotografie jsou přeci jen ty, jež absentují jakýkoliv ořez. Tato fotografie byla vyfocena spontánně, a přestože se Vocelka musel soustředit především na fotografovanou dívku, jeho oko periferně vyhodnotilo celou kompozici obrazu jako správnou. Existuje nespočet podobných fotografií, Dívka v poli byla a je velice exponovaným a téměř banálním tématem v disciplíně volné fotografie, přesto je tato fotka v jistém způsobu unikátní. Zvláštní, trochu nepravděpodobný a vykroucený pohyb zachycené slečny na fotografii koresponduje se stejně zvlněnou linií pruhu na louce. I další elementy ve snímku, jako umístění horizontu a sluncem nasvícená slečna, harmonicky ladí, aniž by byly jednotlivé části fotografie proti sobě geometricky přesné. Snímek ale není jen kompozičně a světelně vydařený, evokuje navíc svěžest a nevinnost mládí, lehkost a zvláštní, těžko popsatelnou křehkost.

Tomáš Vocelka, soubor Dvacet, sestřenice Tereza, 1984-1987

Na jedné z dalších fotografií v souboru ***Dvacet*** je zachycený automobil a parta Vocelkových spolužáků z ČVUT. Fotografie je focena opět na plný formát a ctí všechna pravidla pro dobrou fotografii, automobil není umístěn přesně ve středu, jsou zde ohlídané čisté okraje fotografie, v obraze se vyskytuje několik souběžných dějů – každý ze skupiny kamarádů se dívá jiným směrem a jako celek stojí přirozeně okolo automobilu tak, že scénu uzavírají. Prvním dojmem působí jako radostná skupinová fotografie. Při bližším pohledu je ale dojem poněkud odlišný. Jako by se v zachycené situaci odvíjelo několik konverzací, něco se zřejmě děje mimo obraz, jeden účastník je duchem nepřítomný, slečna vzadu situaci, zdá se, pobaveně pozoruje a jako by si každý myslel něco úplně jiného. To narušuje soudržnost skupiny, která je daná seskupením lidí. Tedy stejně jako u Dívky v poli je tato fotografie něčím ojedinělá a matoucí, nutí diváka přemýšlet a je nejednoznačná.

Tomáš Vocelka, soubor Dvacet, chmelová brigáda, 1984-1987

05

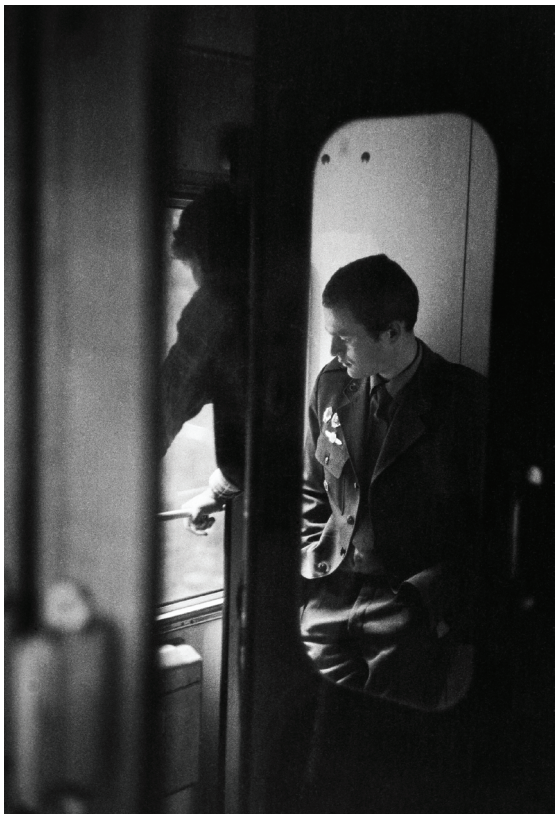

Tomáš Vocelka, soubor Vojna, cesta na opušťák, 1987-1989

SPORT, STUDIUM, VOJNA A PRVNÍ PRACOVNÍ ZKUŠENNOSTI

Silným vlivem pro něj byl v období dětství i dospívání také sport, a to především atletika – juniorsky závodil ve sprintu a skoku do dálky a zároveň navštěvoval sportovní atletickou třídu na gymnáziu v Krnově (což byl přirozený přechod ze sportovní třídy na základní škole). Atletika ho ovlivnila hned v několika aspektech jeho života. Důležité pro něj bylo zjištění, že žádné výsledky nepřichází zadarmo a za každým sebemenším úspěchem se skrývá spousta dřiny, člověk musí danou věcí žít a přidávat si vždy trochu navíc, překonávat sám sebe. Jinými slovy říká, že bez zápalu nelze být dobrý v žádné disciplíně a pouhý talent nestačí. Přestože je toto jedno z nejobecnějších klišé a na mnoho způsobů omílané budovatelské heslo, že bez práce nejsou koláče, tím, jak Vocelka žil, toto přísloví potvrdil. Protože v atletice téměř od začátku vynikal, rychle získal obdiv jak kamarádů, tak i učitelů, a i když se snažil této situace a s ní přicházející přízně nezneužívat, silně vnímal energii okolo sebe jako toho, kdo je právě „na výsluní“. Co hodnotí zpětně jako velkou zkušenost je to, že poměrně brzy, již na základní škole, přestaly být jeho výkony výhradně excelentní a zažil tak i náraz z rychle odebrané pozornosti. Dnes je, jak říká, díky tomu více imunní a nepodléhá emočním výkyvům z nenadálé slávy nebo naopak propadu, který je součástí jakékoliv dlouhodobé činnosti, ať už jde o sport nebo i povolání. [19]

Tomáš Vocelka v průběhu několika let studoval Strojní fakultu na ČVUT, obor Tepelné a jaderné stroje a zařízení, na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy pak obor Pedagogika a psychologie, který byl určen hlavně pro přípravu odborníků do pedagogicko-psychologické poradny. O studiu fotografie na FAMU v osmdesátých letech také uvažoval, ale kvůli tehdejšímu režimu a své rodinné historii se nakonec z obavy ze zamítnutí z politických důvodů nepřihlásil. Když se teď na tehdejší situaci ale dívá zpětně, je dost možné, že by se na FAMU býval dostal.V roce 1986 a 1990 byly jeho fotografie vyhodnoceny na soutěži Fotografia Academica mimo jiné Jánem Šmokem a Vlad-

19 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 28.7.2025

imírem Birgusem a v obou případech některé jeho snímky vybrali na mezinárodní výstavu, která s touto soutěží souvisela.[20]

Jeho prvním zaměstnáním byla pozice vychovatele ve školní družině v Hůzové, kde v té době shodou okolností pobývala i ikona černobílého českého dokumentu Jindřich Štreit. Paradoxně, možná z ostychu, s ním Tomáš Vocelka téma fotografie nikdy neotevřel i přesto, že už tehdy věděl, že se jedná o velice významného fotografa. V průběhu prvního zaměstnání přišel povolávací rozkaz na vojnu a po vojně pak jeho další cesty mířily znovu na místo vychovatele, tentokrát do Dětského výchovného ústavu v Krnově, určeného pro chlapce ve věku od 12 do 16 let. Při několikaměsíční práci v této polepšovně byl přijat na již zmíněný obor pedagogiky a psychologie. Všechna tato ranná zaměstnání se pak společně s osobními zážitky propisují i do jeho prvních fotografických celků.

Tomáš Vocelka, krnovský Děžský výchovný ústav, 1989-1990

20 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 28.7.2025

Tomáš Vocelka, krnovský Dětský výchovný ústav, 1989-1990

Tomáš Vocelka, krnovský Dětský výchovný ústav, 1989-1990

Tomáš Vocelka, krnovský Děžský výchovný ústav, 1989-1990

Tomáš Vocelka, soubor Vojna, řidič rádiového vozu, Šumava, 1987-1989

Tomáš Vocelka, soubor Vojna, 1987-1989

06

Tomáš Vocelka, soubor Bod zlomu, návštěva Václava Havla, Krnov 1995

BOD ZLOMU
SAMETOVÁ REVOLUCE 1989

Rok 1989 byl přelomovým rokem v celé Evropě, prolomením Berlínské zdi se otevřely hranice mezi Západním a Východním Německem, v červnu se konaly první polosvobodné volby v Polsku a zároveň se uvolnily hranice mezi Maďarskem a Rakouskem. V Československu série demonstrací začínající studentskými protesty a ústící do sametové revoluce ukončila s definitivní platností éru vlády jedné strany. Pád železné opony napříč celou Evropou, euforie tehdejší doby, příslib nových začátků, reálné změny v podstatě fungování společnosti i ekonomice, které se dotýkaly téměř každého, zásadním způsobem zasáhly i do profesní cesty Tomáše Vocelky.

Tomáše Vocelku revoluce zastihla v době, kdy studoval na vysoké škole psychologii. Studium ale kvůli pracovní nabídce od jeho známého Zdeňka Jeníka, který právě spoluzakládal nový zpravodajský týdeník Region na severní Moravě, vzalo rychle za své. Přijal nabídku na pozici externího reportážního fotografa a později zde získal práci na plný pracovní úvazek jako redaktor i fotograf současně. Zároveň v tomto průlomovém období také nafotil mnoho zdařilých snímků v rodném Krnově (částečně i v Praze), které reflektovaly a odrážely tehdejší euforii. Krnovské fotografie z této doby společně s fotografiemi jeho tatínka a dalších fotografů jako Gustav Aulehla, Josef Kuník a Richard Hrček pak byly vydány v publikaci Revoluce objektivem (Krnované 1989–1990), která vyšla jako čistě fotografická kniha téměř bez doprovodných textů (i bez určení autorů jednotlivých fotografií) v roce 2009 pod záštitou autorů Strnadela a Jeníka.[21]

21 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 28.7.2025

Tomáš Vocelka, soubor Bod zlomu, setkání OF, Krnov, 1990

Tomáš Vocelka, soubor Bod zlomu, návštěva Václava Havla, Krnov 1995

Tomáš Vocelka, těsně po sametové revoluci, Praha 1989

Tomáš Vocelka, těsně po sametové revoluci, Praha 1989

REVOLUCE OBJEKTIVEM
KRNOVANÉ 1989 — 1990

07

Tomáš Vocelka, recesistická reklama na nově vzniklé Krnovské noviny, 1990

NOVINÁŘSKÁ ČINNOST

7.1. Týdeníky Region

V týdenících Region se Tomáš Vocelka naučil celý proces novinářské práce v podstatě od píky a postupem času se propracoval až na vedoucí pozice. Dostal se zde i k editování novinářských článků. Učil se za běhu vyvolávat a zvětšovat fotografie ve fotokomoře, jiný způsob vyvolávání fotografií ostatně tehdy ani neexistoval, protože éra průlomu osobních počítačů byla ještě tzv. na houbách. Fotografie byly pouze černobílé a odevzdávaly se na papíře v redakci. Jak Vocelka zmiňuje v rozhovoru, jednalo se často o náročné situace: „***Ještě dnes si občas vzpomenu na stresující momenty, kdy jste v temné komoře, spěcháte, soukáte do tanku film, což se musí dělat v úplné tmě, a někde se to zasekne. A vy to musíte v té úplné tmě vyřešit.“*** [22]

S vývojem techniky se v krnovských novinách fotky začaly hromadně vyvolávat ve fotolabu a skenovat v redakci. Okolo roku 2000 se začínaly vyrábět první digitální fotoaparáty, nicméně do regionálních novin dorazila tato novinka až později. První digitální fotoaparát byl v Regionu otestován přibližně v roce 1999, ale tehdy se redakce rozhodla ještě zůstat u analogu kvůli ceně, malému rozlišení, nízké kvalitě a slabé expoziční pružnosti, která vycházela ve srovnání s tehdy ještě nejčastěji používaným filmem ne příliš dobře. S plným nástupem digitálních fotoaparátů se však později razantně zvýšil tlak na rychlost novinářské práce.

22 JIRÁSKOVÁ, Anna. Tomáš Vocelka: Co se nám dneska nelíbí, může být za 100 let novým van Goghem. Fotoškoda. Online 2025.

Vocelka v létě roku 1997 přijal možnost přesunu do centrály Regionu, kde byl přijat jako editor. Posléze měl na starosti nejenom editaci, ale i celé přílohy a fotografie do příloh, kontroloval obsah vydání, dohlížel na grafiku a kontroloval texty. Stal se zde šéfem novinářské severní divize týdeníků Region, tedy v podstatě se stal editorem a zástupcem šéfredaktora v jednom. Tato vedoucí pozice kromě editování, focení a psaní, které ale bylo již sporadické, kladla nárok především na organizační povinnosti spjaté s vedoucí pozicí a komunikaci s ostatními členy redakce. To zpětně Vocelka hodnotí jako dobrou, ale nečekaně obtížnou zkušenost především kvůli své pozici, kdy se dostával do vcelku pochopitelných rozporů s majiteli firmy. Ti byli zároveň jeho přátelé a třecí plochy spojené s vedoucí pozicí se i díky předchozím přátelstvím zesilovaly. S lidmi, které měl rád, se nechtěl dostávat do konfliktních situací, a to nakonec podpořilo jeho rozhodnutí Region opustit.

7.2. MF DNES

Tato všestranná zkušenost mu pak dala pevný základ pro jeho další profesní růst, tentokrát již v celostátním deníku, Mladé frontě DNES. Tam se přihlásil do konkursu v roce 2000 na pozici ekonomického editora jenom na zkoušku , bez velkých očekávání a především proto, že již cítil nutnost změny a posunu. Po několikakolovém výběrovém řízení byl ale nečekaně přijat, pomohla mu jeho předchozí praxe v Regionu a především zkušenost s editací novinových článků a všeobecný politický rozhled i ve spodních patrech – od zastupitelstva po senát. Velká rychlá změna – stěhování do Prahy s malou dcerkou v první třídě, hledání nové práce i pro jeho manželku a shánění nového bydlení – ale přinesla poměrně záhy své ovoce. Asi po roce a půl v ekonomické redakci mu bylo šéfredaktorem Pavlem Šafrem nabídnuto místo hlavního editora, tedy člověka zodpovědného za celé vydání deníku MF DNES. Na této pozici vydržel 10 let z celkových 16 let v deníku. Během této doby se zde stal i šéfem Víkendové přílohy a zástupcem šéfredaktora. Jednalo se o velice stresovou a zátěžovou práci s několika uzávěrkami během jednoho dne, víkendovými službami a v podstatě se jednalo o stav neustálé pohotovosti. Jeho volná tvorba šla tou dobou stranou, vesměs fotografoval pouze pro sebe a do šuplíku a pouze sporadicky se jeho fotografie prolnuly i s potřebami deníku.[23]

Zároveň ale pracovně zůstal v úzkém vztahu s fotografií, a to především díky tomu, že byl v každodenním kontaktu s fotoeditorem, se kterým měli společný cíl vybrat z produkce agentur a z práce fotoreportérů MF DNES co nejlepší fotografie pro noviny. Součástí novinářské práce byly také noční prostoje při čekání na jednotlivé novinářské uzávěrky. Při těchto službách, při hlídání zpráv a čekání, jestli se nestane událost, která by měla být zařazena do aktuálního vydání, existovaly klidné chvíle, které Vocelka využíval pro možnost diskutovat fotografie s fotoeditorem či fotoeditorkou, kteří byli zrovna v redakci.

Později se pak i v MF DNES dostal více k fotografování, většinou pro přílohy deníku Ona, Auto, Bydlení, Test, Magazín a Víkend, které se pokaždé vkládaly do novin v jiný den. V příloze MF DNES Auto se fotily například fotografie automobilů technického rázu, různé autosalony a reportáže z cest, které byly pro Tomáše Vocelku tehdy jako za odměnu.[24]

7.3. Aktuálně

V roce 2016 přešel Vocelka z MF DNES do on-line zpravodajského serveru Aktuálně.cz. Zde měl mít původně na starosti jako editor rubriky o bydlení a o cyklistice. S nadsázkou tehdejšímu vedení navrhnul, že by rád založil samostatnou rubriku o focení, a tehdejší konstelace událostí mu šla nečekaně naproti. Zároveň v roce 2018 Vocelkův soubor Pod pražskými věžemi vyhrál cenu Czech Press Photo v kategorii Proměny Prahy a tím se mu v Aktuálně otevřely dveře pro ještě častější fotografování, i když o tom, že je výborný fotograf, se i tak vědělo. Zdokonaloval se i v zachycení portrétů a také ho začali oslovovat kolegové ze zpravodajství. Tehdejší šéfredaktor Josef Pazderka měl na starosti také dlouhodobé projekty, tzv. longreads, které byly koncepčnějšího rázu. Protože měl Pazderka pro Vocelkovy fotografie slabost, tak ho oslovil ke spolupráci. Takto vzniklo několik cyklů, např. o chudobě, který pojednával o matkách samoživitelkách a lidech v exekuci, o mladých Vietnamcích, velký seriál o generaci Z a o válečných uprchlících z Ukrajiny. Reportáž o Jizerské padesátce byla také jedním z těchto projektů, který ale vznikl na popud sportovně marketingové agentury Raul!, která Jizerskou padesátku pořádá a snaží se také propojovat

23 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

24 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

sport s uměním. Raul! se spojil s Leica Gallery, společně oslovili šest fotografů – Markéta Navrátilová, Jan Šibík, Jiří Langpaul, Daniel Hušták, Lukáš Dvořák, Tomáš Vocelka – a ti pak nafotografovali závod každý svým pohledem. Výsledkem byla výstava a kniha ***Jizerská 50 Viděna šesti*** (2021). A protože byl Vocelka pro tento projekt osloven, Aktuálně se později přidalo jako mediální partner.

Tyto několikaměsíční projekty běžely souběžně s každodenní agendou, nicméně byly podle Vocelky natolik smysluplné a zpestřovaly běžnou práci, že radost z těchto projektů vynahrazovala časový pres z toho vyplývající. Navíc se na těchto projektech spolupracovalo i s grafiky a ostatními profesemi, Vocelka byl tedy účasten na celkovém konceptu. Z dnešního pohledu se dá říci, že kromě postu zástupce šéfredaktora v MF DNES a samostatných článků pro Aktuálně.cz byly tyto projekty vrcholem jeho dosavadní novinářské kariéry, ve které uplatnil téměř všechny své nabyté zkušenosti a kterou si dle svých slov také nejvíce užíval.[25]

25 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

Tomáš Vocelka, Jizerská 50 Viděna šesti, 2021

Jiří Langpaul, Jizerská 50 - Viděna šesti, 2020

Jan Šibík, Jizerská 50 - Viděna šesti, 2020

Markéta Navrátilová, Jizerská 50 Viděna šesti, 2021

Daniel Hušťák, Jizerská 50 Viděna šesti, 2021

Lukáš Dvořák, Jizerská 50 Viděna šesti, 2020

Markéta Navrátilová, Jizerská 50 Viděna šesti, 2020

Jan Šibík, Jizerská 50 Viděna šesti, 2020

08

Tomáš Vocelka, Provance, 2016

BAREVNÁ FOTOGRAFIE CESTA TAM A ZASE ZPÁTKY

8.1. Krajinářská fotografie - cesta tam

"Můj oblíbený tvar je kruh: obsahuje všechno, a přesto je prázdný. Z filozofického hlediska má vzácnou vlastnost: tak jako cokoliv jiného má začátek a konec, jen je nikdo nikdy nenajde. Hérakleitos, ve svém traktátu O přírodě napsal, že začátek a konec se shodují. Fascinující, že? Proto je také kruh dokonalým tvarem"[26]

I tak se dá stručně popsat vývoj a tendence ve Vocelkově vlastní tvorbě. Od prvního černobílého fotografování krajin a jejich impresí, přes zachycování nalezených městských zátiší, objevení Gustava Aulehly a černobílé humanistické dokumentární fotografie se vrací ke svým intuitivním začátkům v 80. letech, především co se obsahu týče.

Nalezení možnosti barevného projevu pak přirozeně vyplývá jako prostředek pro zesílení sebevyjádření. První pokusy v barevné fotografii datuje Vocelka okolo roku 2004, ve kterém začínal fotografovat krajiny. Počátek jeho barevné tvorby také reflektuje aktuální dobu a trendy, v médiích se již barevná fotka postupně začala dostávat do popředí, a tak i Vocelka přirozeně začal její možnosti prozkoumávat. Při otázce na jeho předchozí vztahování k barevné fotografii Vocelka popisuje, že když v 80. letech v Krnově začínal v amatérské fotografii, tak se většina fotografií vyvolávala černobíle, protože černobílá fotografie dávala nejenom možnost větší kontroly nad výstupem, ale byla i finančně méně náročná.[27]

26 FONTANA, Franco. Fotografia Creativa. Mondadori 2016.

27 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

Tomáš Vocelka, první krajiny, 1986-1988

Tomáš Vocelka, první krajiny, 1986-1988

Černobílé fotografie byl schopen v té době fotograf vyvolávat sám, barevné fotografie bylo naopak obtížné vyvolávat bez asistence, neboť kvalitní barevná fotografie vyžadovala velkou praxi a provádět barevné korekce pod zvětšovákem bylo skutečným řemeslem, které bylo také velice pracné. To si ostatně Vocelka sám vyzkoušel, především protože se mu nelíbily výsledky z fotolabu. Z technických a časových důvodů tedy barevnou fotografii pro sebe zamítnul a pokračoval dále v černobílé fotografii. I knihy, které se dostávaly do jeho zorného pole a které u nás vycházely, byly vesměs černobílého ražení. Tehdejší osobnosti a průkopníci barvy mu zůstávali utajeni až do doby, než se rozhodl začít fotografovat barevně. Zajímavé je, že jeho tatínek prosazoval barevné fotografie od samého počátku, ale jak sám Vocelka přiznává, v tomto období dospívání pro něj byl přirozeně Gustav Aulehla silnější autoritou než tatínek.

Zároveň toto období zkoušení barvy a digitální fotografie také spadá do doby, kdy se nashromáždilo několikaleté napětí ze stresové práce novináře. Toto částečné vyčerpání začal Vocelka kompenzovat útěky do klidu a od společnosti lidí někam, kde by své síly mohl obnovovat. Přirozeně se nabízela k tomuto dočerpaní ztracených sil krajina a nenásilně se tak pro Vocelku otevřela i nová kapitola v jeho vlastní tvorbě.

Pro černobílou fotografii a komponování scény platila jiná pravidla než pro barevnou fotografii, která postupně objevoval. V černobílé fotografii hraje větší roli světlo a stíny, pracuje se s kontrastem bílé a černé. Při zpětném vzpomínání si Vocelka vybavuje, že se ve svých úplných začátcích učil naopak scénu vizualizovat černobíle přes hledáček – nedbat tedy na barvy, které se naopak snažil odfiltrovat. Při přechodu na barevné focení si uvědomil, jak hluboce je v něm tento způsob zakořeněný a jak ovlivňuje i výběr samotné scény snímku. V černobílé fotografii neharmonický barevný prvek jednoduše splynul, barevnou scénu už by ale v tomto rozmístění prvků scény nevyfotil, protože by daný prvek odváděl pozornost od celku. Byl to tedy pro něj úplně jiný způsob uvažování. Nejtěžší pro něj bylo přenastavit tento způsob vidění ve street fotografii, kde byl nejvíce ovlivněný zažitými postupy předanými Gustavem Aulehlou.

Nicméně tyto první pokusy s barvou a krajinou trvaly čtyři roky (přibližně mezi lety 2004 a 2008) do té doby, než si pořídil svoji první digitální zrcadlovku. Tyto své počátky ale nepovažoval Vocelka dlouho jako vydařené a většinu z nich si ani nearchivoval. První archivované fotky, které ale stále nazývá prvními pokusy jsou z roku 2010 až 2014 a je už na nich zřetelné zaměření na typ barevného vyjádření.[28]

28 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

Tomáš Vocelka, první barevné pokusy, 2011

Tomáš Vocelka, první barevné pokusy, 2012

Tomáš Vocelka, první barevné pokusy, 2012

Franco Fontana, Landscape-Basilicata, 1976

8.2. 500px a objevení Franca Fontany

První jeho krajiny, které již dnes považuje za dostatečně kvalitní k jejich prezentaci, vznikaly ve francouzské Provence a z výletů na jižní Moravu, což bylo oblíbené místo krajinářů, kteří tehdy také publikovali své fotky v rámci fotografického webu 500px, jejímž velkým fanouškem a zároveň členem byl i Vocelka. Tyto krajiny ale zpětně hodnotí jako příliš pohlednicové a po několika letech také zjišťuje, že postupně tuto kategorii krajinářské fotografie pro sebe vyčerpal.

"Dnes bych je ohodnotil jako hezké pohlednice, ale tehdy jsem jimi byl nadšený. V té době se na 500px mezi nejlepšími objevovalo několik českých krajinářů: vzpomínám si, že to byli například Martin Rak, Daniel Řeřicha, Vojtěch Herout, Radek Severa a zařadil jsem se k nim i já. Neslo to ovoce, moje fotografie se pak objevily v časopise National Geografic Viajes ve Španělsku, na obalu céděčka jedné menší americké kapely (Steal the Prize, album Don't Forget You're Sad), nebo třeba ve výběru tapet pro vyhledávač Bing od Microsoftu. Jenže pak jsem si začal uvědomovat, že takhle fotit nechci. 500px hodnotilo snímky pomocí algoritmů, které upřednostňovaly prvoplánovou líbivost (podobně, jako se to později stalo na Instagramu) a začalo to nabírat směr, kterým jsem jít nechtěl. I když jsem tam byl úspěšný, smazal jsem fotky a přestal se toho kolotoče účastnit. "[29]

Velice zajímavé bylo Vocelkovo objevení Franca Fontany, rodáka z italské Modeny a jednoho z nejuznávanějších fotografů 20. století. Franco Fontana je považován za jednoho z nejdůležitějších průkopníků barevné fotografie, kterého proslavily jeho minimalistické abstraktní krajiny. Stejně jako Tomáš Vocelka také silně tíhnul k výtvarnému umění a barvám. Fontanova tvorba byla tak proslulá a obdivovaná u ostatních fotografů, že jeho práci různými způsoby napodobovali a reprodukovali tak, že mimoděk ovlivinili i práci Tomáše Vocelky. Samotné objevení pro něj bylo téměř jako prozření, objevil ho ještě před tím, než ho poznal, jak sám říká, „zpětnou syntézou" stylů ostatních fotografů.[30] Sám se totiž snažil fotografovat podobným způsobem, aniž by tehdy tušil, že je ovlivněn někým, koho ještě nezná. Až po mnoha pořízených krajinářských obrázků ho tatínek Martiny Houdek (kurátorka několika jeho výstav) upozornil na jistou podobnost jeho krajin s krajinami Fontany, jak obsahovou, tak i formální. Jak říká sám Vocelka ***„Koukáte na styly ostatních, zpětnou syntézou doplujete k tomu, že když uvidíte originál tak vám spadne pusa z uvědomění, že už vše objevil někdo jiný před vámi, a pouze přes dozvuky se to dostalo zpátky k vám".*** Po tomto objevu nicméně Vocelka pro sebe vnitřně kapitolu čistých romantických krajin uzavřel, pochopil, že je na dobré cestě, ke které se dostal podobným způsobem jako sám Fontana, ale vnitřně cítil, že by se z tohoto vlivu měl vymanit, obdobně jako z vlivu Gustava Aulehly. Tak jako byla pro jeho černobílou tvorbu signifikantní postava Gustava Aulehly, pro barevnou fotografii pro něj toto zjevení představoval Franco Fontana. Oba fotografové ho ovlinili v celé šíři svých osobností, tedy nejen ve způsobu fotografování a svou tvorbou, ale také způsobem, jak o své tvorbě uvažují, svým světonázorem a principy, které přesahují daleko rámec fotografie.

29 VOCELKA, Tomáš. Krajiny ticha. Elektronická kniha, 2025.

30 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

Tomáš Vocelka, Provence ,2016

Tomáš Vocelka, Jižní Morava

Tomáš Vocelka, Jižní Morava

Tomáš Vocelka, Jižní Morava

Tomáš Vocelka, Krušné hory,,2016

Tomáš Vocelka, Krusné hory, čestné uznání v soutěži Sony World Photography Awards 2017 v kategorii Nature, 2016

Tomáš Vocelka, Zugspitze,2016

Tomáš Vocelka, Zugspitze, 2016

Ernst Haas, New York, 1962

8.3. Ostatní inspirace

Další fotografové, kteří byli pro Tomáše Vocelku inspirativní, i když ne s puncem zjevení jako u Franca Fontany, jsou další světoznámí průkopníci v barvách, jako byl například Ernst Haas, Saul Leiter a Haasův žák Arthur Meyerson. Tito fotografové pro něj ztělesňují street fotografii na pomezí výtvarna, tedy styl, ke kterému i Vocelka postupem času dospěl.

Silný vliv na něj měl také americký umělecký fotograf Ralph Gibson, který fotí typické přehnané detaily a chodí s objektivy velice blízko k lidem. Zobrazuje snové výjevy, vystíněné nebo naopak nasvícené části lidského těla jako třeba ruka ve dveřích. Ve svých fotografických knihách kombinuje v rámci jedné publikace černobílé i barevné fotografie, což není úplně běžné. Jeho vizualita je od Vocelkova vidění odlišná, přesto mají společný přístup pro zobrazení lidského elementu na fotografii. Stejně jako Ralph Gibson i Tomáš Vocelka má rád, když je člověk zaznamenán na fotografii pouze zprostředkovaně a náznakem. Nejsilněji je v současnosti ovlivněn jeho fotografickými knihami, ve kterých Gibson své fotografie skládá do větších celků. Ralph Gibson je zároveň hudebník a stejně jako při komponování hudby je i výsledná kvalita fotografické knihy dána synergickým efektem několika fotek vhodně poskládaných vedle sebe.[31]

Saul Leiter, Canopy 1958

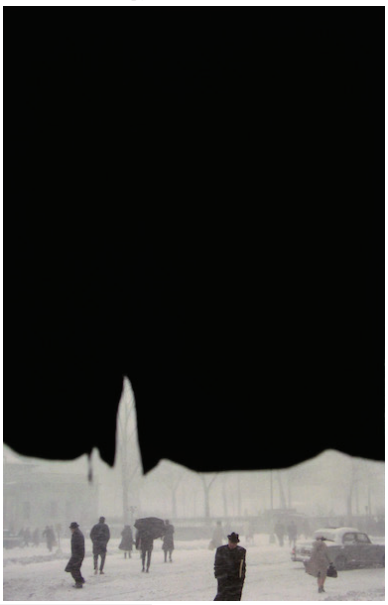

Saul Leiter, New York, waiter, Paris

31 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 6.10.2025

Ralph Gibson, Picnic, 1994

Ralph Gibson, untitled, 1992

Ralph Gibson, Somnabulist, 1970

Arthur Myerson, red hat, Wyomming,

Z české scény se nabízí srovnávání s ostatními fotografy barevné street fotografie jako je např. Vladimír Birgus, Václav Podestát nebo třeba méně známý Josef Husák. Především Podestátův soubor Lidé a privátní příběhy se zdá být blízký Vocelkovu pojetí světa, působí sice oproti Vocelkovým fotografiím mírně melancholickým dojmem, ale zároveň oživující barvy, kompozice a určitá hravost v některých fotografiích dodávají celku optimističtější vyznění a to mají s Vocelkou podobné. Hraje si stejně jako Vocelka se stíny i světlem a hledá co nejlepší kompozice pro zachycení situace a skrytých příběhů, jejichž interpretace závisí především na pozorujícím. Podestát si také záměrně hraje s realitou a fantazií, obě polohy se snaží ve své práci prolínat takovým způsobem, že se divákova mysl začne bouřit, když se snaží obě tyto polohy od sebe rozeznat. Stejně jako Podestátovy fotografie, tak i Vocelkovy dávají významu obecnější rámec.

Dynamičtější a v mnoha ohledech údernější barevná tvorba Vladimíra Birguse je sice od Vocelkových fotografií v mnoha aspektech odlišná, introvertnější Vocelkovy fotografie jsou jemnější, častěji vyhledává pastelové barvy a i lidské postavy v jeho barevné tvorbě bývají častěji menšího měřítka. Tomáš Vocelka ho ale i přes tyto odlišnosti uvádí jako jednoho ze svých inspiračních vlivů na svou vlastní tvorbu, především kvůli barevnému projevu. Nutné je také podotknout, že oba mají kromě své autorské tvorby společnou bohatost profesního života mimo samotné fotografování.

Josef Husák je jeden z našich nejstarších fotografů, který se celý život věnuje street fotografii, a to jak černobílé, tak i barevné. Snaží se stejně jako Tomáš Vocelka zachytit obyčejný život neobyčejným způsobem, rád se dostává k podstatě věcí a za kulisy viděného. Výrazové prostředky mají ale odlišné.

Václav Podestát, Arles, z cyklu Privátní příběhy

Václav Podestát, z cyklu Privátní příběhy

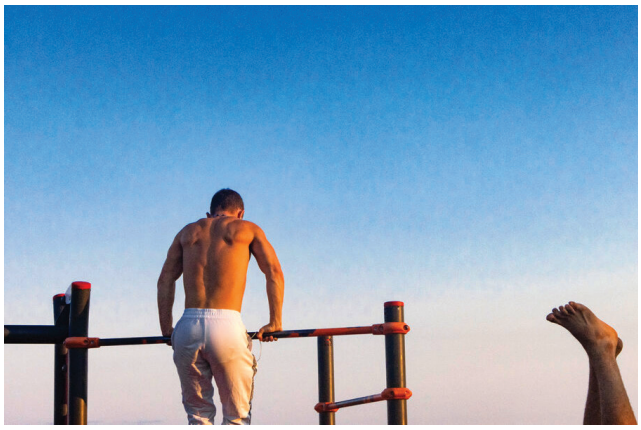

Vladimír Birgus, Menton, 2022

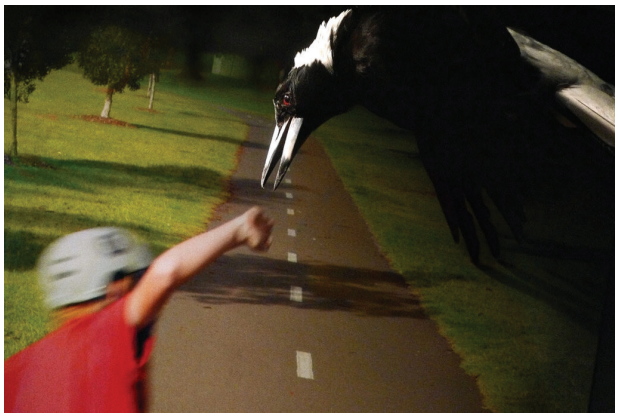

Vladimír Birgus, Sydney, 2022

Josef Husák, nedatováno

09

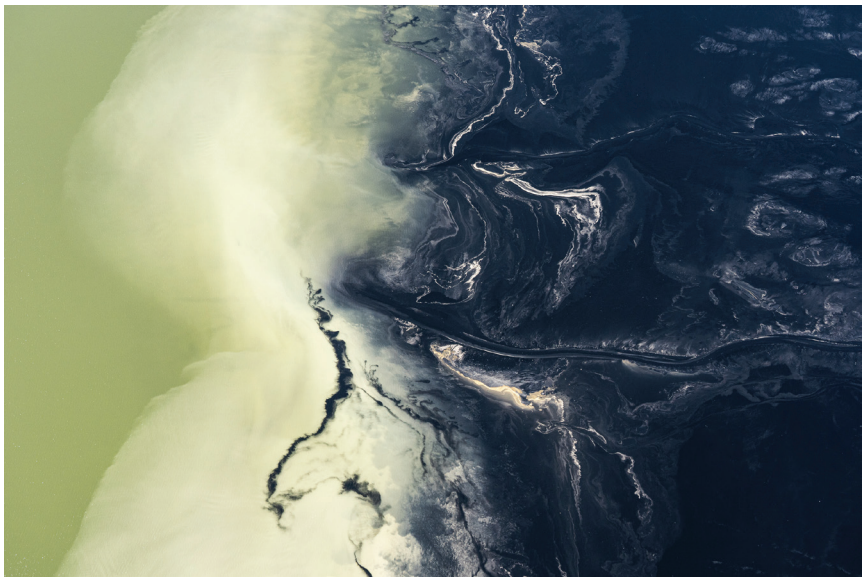

Tomáš Vocelka, soubor Uhlí, 2019

POZDĚJŠÍ KRAJINÁŘSKÉ FOTOGRAFIE

Pozdější krajiny, ke kterým se Vocelka stále ve své práci vrací, už jsou ve srovnání s romantickými začátky daleko vrstevnatější, barevně spletitější a ne tak jednoznačně idylické. I témata si Vocelka vybírá zajímavější a cíleně o svých souborech přemýšlí, nejedná se o pouhé zaznamenání momentů, skládá své fotografie do různých celků. Mnoho z jeho témat vyplynulo ve spolupráci s Aktuálně.cz. Například soubor ***Uhlí*** z roku 2019 se přiklání až k abstraktní fotografii, jedná se o barevně velice zdařilý soubor s již jedinečným rukopisem Tomáše Vocelky, který akcentuje jemnost, zvýrazňuje kresbu a strukturu, která vhodně zvoleným světlem a barvou vyniká. Jemné pastelové barvy navozují příjemné pocity, přesto ale v některých fotografiích, především tam, kde pastelové barvy dominují ve světlých tónech, je cítit nenápadný odstup od okolí (***Jizerská 50 - Viděna šesti***). Některé ale naopak mají lehce pohádkový až pitoreskní nádech (***Posvátný les***). Ale téměř všechny jeho zdařilé fotografie poskytují jakýsi objektivní a kompaktní pohled na fotografovanou scénu a, co je nutné zvýraznit, téměř vždy s povedenou a vyváženou kompozicí. Co je pro mnoho jeho fotografií příznačné, je jejich drobnokresba, snaha o zachycení nejjemnějších struktur, která je naopak daleko od toho, co fotografoval ve svých černobílých začátcích.

IMPRESE Z CASLELLUCCIA (2018)

“Když jsem v osmdesátých letech začínal fotografovat, obdivoval jsem tvorbu impresionistů. Způsob, jakým uměli zachytit světlo, barvy a náladu, mě fascinoval. K mým největším oblíbencům patřili Claude Monet a neoimpresionista Georges Seurat. Jeho pointilismus a práci s barvou jsem tehdy studoval docela podrobně, aniž bych ovšem tušil, že bych to mohl nějak zkusit využít ve fotografii, nebo se tím nechat inspirovat. O mnoho let později jsem byl fotit v italském Castellucciu – dva roky po katastrofickém zemětřesení, které srovnalo se zemí celé vesnice. Stále ležely v rozvalinách, zatímco pole kolem kvetly tak nádherně, že se nechtělo věřit, jaká hrůza se tam odehrála. A to, co jsem viděl, byl čistý impresionismus”[32]

32 VOCELKA, Tomáš. Krajiny ticha. Elektronická kniha, 2025.

Tomáš Vocelka, Imprese z Caslelluccia, 2018

Tomáš Vocelka, Imprese z Caslelluccia, 2018

Tomáš Vocelka, Imprese z Caslelluccia, 2018

Tomáš Vocelka, Imprese z Caslelluccia, 2018

UHLÍ (2019)

“S pilotem Jiřím Prušou jsme společně létali zhruba dva roky a během letů jsem pořizoval snímky české krajiny. Byla to skvělá spolupráce a jedním z jejích výsledků byl i soubor snímků, který zachycuje zvláštní krásu, skrývající se v ošklivosti severočeských hnědouhelných dolů. „Čistá“ elektřina se v té době v Česku rodila ze 43 procent právě v obrovských špinavých uhelných jámách a v blízkých elektrárnách, ale na obzoru už byla změna: konec těžby se začal přibližovat”[33]

33 VOCELKA, Tomáš. Krajiny ticha. Elektronická kniha, 2025.

Tomáš Vocelka, soubor Uhlí, 2019

Tomáš Vocelka, soubor Uhlí, 2019

POSVÁTNÝ LES (2023)

“Zhruba kilometr od místa, kde bydlím, je vršek, kterému místní říkají Horka. Je to na okraji Velké Dobré, kousek od okraje Kladna. Místo v době bronzové sloužilo jako rozsáhlé pohřebiště. V lese jsou stále patrné pozůstatky dávných mohyl. Lidé, kteří zde pohřbívali své blízké, žili jen kousek odtud, v místě, kde jsou dnes pole. Les má působivou atmosféru a člověk má občas pocit, jako by tam vším prostupovala životodárná síla, která formuje všechno kolem nás a vytváří neopakovatelné tvary. Pohledy na změť listí a větví prostoupenou světlem mi občas připomínaly abstraktní obrazy Jacksona Pollocka. Tak jsem je začal fotografovat.”[34]

34 VOCELKA, Tomáš. Krajiny ticha. Elektronická kniha, 2025

Tomáš Vocelka, cyklus Posvátný les, 2023

Tomáš Vocelka, cyklus Posvátný les, 2023

10

Tomáš Vocelka, Londýn, 2018

MĚSTSKÁ KRAJINA - CESTA ZPĚT

Přes čistou krajinářskou fotografii se pak postupně Vocelka ve své vlastní tvorbě dostává k disciplíně, která je pro něj v současnosti stěžejní, tedy k městským krajinám a architektuře. To, že mu bude tato forma i obsah nejbližší, zase předurčovalo to, jak vznikaly jeho první městské krajiny v roce 2009, kdy si pořídil svoji první digitální zrcadlovku. S dcerou měl naplánovaný výlet do Paříže, aby jí ukázal galerie a zároveň aby si pro sebe nafotil klasické pohlednicové fotografie noční Paříže, nasvícené budovy a romantická noční zátiší. Těm také tehdy dával větší důležitost. Když se ale pak procházel po Paříži, na několik hodin se fascinovaně zabral do fotografování lidí a architektury, sledování geometrie, linií, tvarů a barev okolo. Z tohoto zážitku, který si i po mnoha letech živě vybavuje, jasně vyplynul směr, jakým se Vocelka chtěl ubírat dál ve své tvorbě, i přestože jeho záběr nadále zůstává široký a různé žánry se prolínají, navzájem ovlivňují a ze sebe vychází.

Za potvrzení jeho směrování k architektuře a snímkům člověka ve městě do značné míry vděčí Martině Houdek, která mu v době jejich společného působení v MF DNES nabídla výstavu v prostorách Národní technické knihovny a jako kurátorka dala městským fotografiím jednoznačně přednost před těmi krajinářskými – Výstava ***Pět hodin v Los Angeles***, 2016.[35]

Zároveň od roku 2013 vznikal jehou dlouhodobý projekt jednoduše nazvaný ***Londýn***, který je stále aktuální a každou další návštěvou Londýna se rozšiřuje. Stejně jako u jeho fotografií z mládí, kde doba byla abstrahována i zde je často těžké odlišit, zda-li fotografie jsu vyfocené v Londýně nebo např. v Los Angeles.

35 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 9.2.2026

Tomáš Vocelka, Londýn, 2023

Tomáš Vocelka, Londýn, 2019

Tomáš Vocelka, Londýn, 2023

Tomáš Vocelka, Londýn, 2018

Tomáš Vocelka, Londýn, 2019

Tomáš Vocelka, ze souboru 5 hodin v Los Angeles, 2014

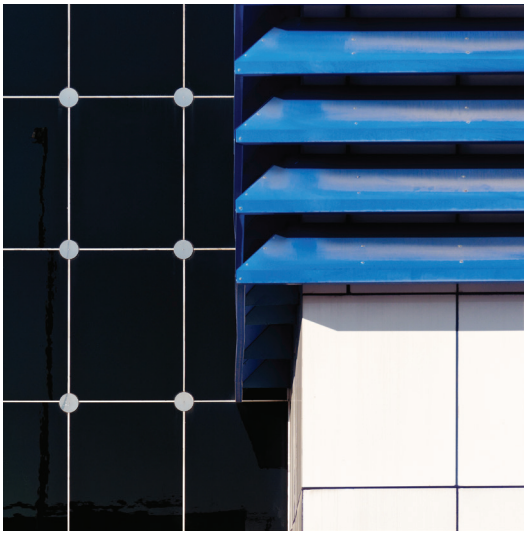

Tomáš Vocelka, Praha geometrická

Tomáš Vocelka, Praha magická

Tomáš Vocelka, Praha poetická

Tomáš Vocelka, Londýn, 2013

Tomáš Vocelka, Praha poetická, 2013

11

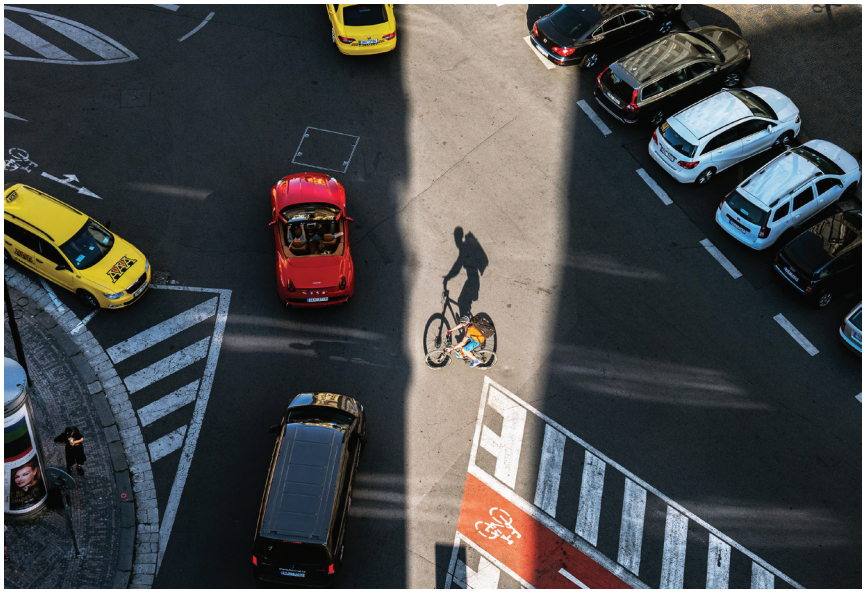

Tomáš Vocelka, Na hraně, z Prašné brány, 2017

PRAHA POD VĚŽEMI

Zároveň i situace v jeho novinářské práci se trochu uklidnila, potřeba úniku částečně ztratila svoji důležitost a v jeho fotografiích se začali znovu objevovat lidé, i když tentokrát spíše jako prvky dokreslující celkový obraz než tak, jak jsme u něj byli zvyklí v černobílé fotografii. V té byli lidé nejdůležitějším elementem na fotografii v souladu se základním principem humanistické fotografie. I zde lidé vypráví příběh, ale spíše objektivní než individuální, příběh, ve kterém jsou lidé znázorňování jako harmonický prvek v celkovém složení obrazu, kde člověk není víc než okolí a naopak. Velice zřejmé je to např. v jeho souboru Jizerské 50, ve kterém se částečně prolíná krajinářská fotografie s jeho městským stylem.

„Myslím, že je to povahovým nastavením. Když jste extrovert, jste rád blízko všeho, já jsem spíše introvert a rád věci pozoruju z dálky. Navíc strašně rád lítám letadlem.“

Ptačí perspektiva pak sama obraz objektivizuje, tak jak jsme zvyklí třeba u fotografií Andrease Gurskeho, ve kterém je pohled na lidstvo impozantní, často používá lidi nebo prvky stejně zástupně. Tak mocně Vocelkovy fotografie nepůsobí, spíše než jako výpověď o lidském pokolení s nádechem sci-fi z nich dýchá čapkovská laskavost, které dává jistý nadhled a více úlevy a je v tom nejlepším možném případě spíše vyjádřením obyčejného života s poetickým nádechem.

To ostatně využil i ve svém dalším úspěšném souboru Praha pod věžemi a sám si je tohoto nastavení vědom. Ten vzniknul náhodou při návštěvě jeho synovce Matěje v Praze.

Tomáš Vocelka, Geometrie deštivého dne, z Prašné brány, 2019

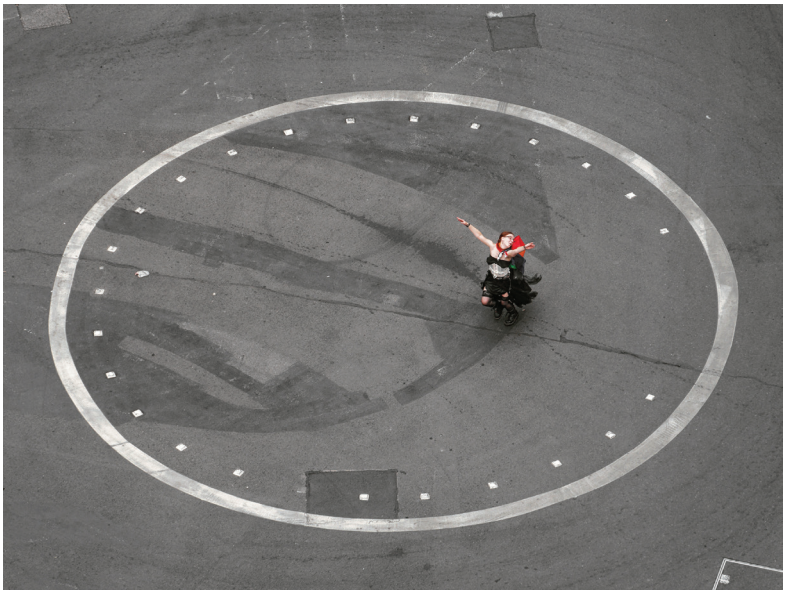

Tomáš Vocelka, Svět je krásný, z Prašné brány, 2022

„Vyšli jsme na Petřín, vzal jsem ho do zrcadlového bludiště a na rozhlednu. Pak jsme pokračovali na věž Svatovítské katedrály. Když jsem se díval z výšky na město, zjistil jsem najednou, že ho vidím jinak, než kdysi.“[36]

Tak postupně vzniklo několik dalších fotografií, které vyhrály v roce 2018 Grant Prahy Czech Press Photo, jehož výstupem měl být rozsáhlý soubor fotografií s navazující výstavou, který měl vzniknout během nadcházejícího roku. S tím přišel pro Tomáše Vocelku závazek, jak soubor uchopit a jaký spojující prvek by mohl souborem provázet. Položil si tedy otázku:

„Co se ti líbilo, když o Praze vyprávěli malíři, básníci nebo spisovatelé? Odpověď byla v tu chvíli jasná. Nezval, poetismus a počátky surrealismu“.[37]

Sám přiznává, že to byl pro něj poměrně obtížný úkol a často ho svádělo fotit výjevy z věží čistě reportážním způsobem. Primárně se mu tento cíl naplnit povedlo a fotografie jsou kombinací poetického zobrazení Prahy z nadhledu a zároveň i dokumentem o tom, co všechno se v Praze děje, když se někdo systematicky a dlouhodobě dívá seshora na ruch a šum velkoměsta.

Velkou oporou při třídění výsledných fotek mu byla Martina Houdek a Alena Vocelková (dcera), které jsou jeho dlouhodobé kurátorky. Martina Houdek se o jeho souboru v úvodním slovu k výstavě vyjádřila takto:

„Fotograf ve svém výrazném výtvarném vizuálním jazyce dokáže skloubit jak skvělý cit pro kompozici a barvy, tak i rozhodující okamžiky tak typické, jako jsou právě ony legendární Bressonovy. Vocelka jako fotograf především krajin a architektury své snímky posouvá díky pohledu z věží do street fotografie a současného barevného dokumentu a oslovuje tím široké publikum“.[38]

Tomáš Vocelka a jeho renesanční osobnost mu dává jistou zálibu i ve statistických datech, takže podle jeho měření vystoupal celkem 4 km, což je stejně vysoko jako výšlap na Grossglockner, a nejdéle na vrcholku strávil celkem 3 hodiny při čekání na dokonalý záběr.

36,37,38 VOCELKA, Tomáš. Praha pod věžemi. Elektronická kniha, 2025.

Tomáš Vocelka, Poslední kilometry z maratonu, z Palackého mostu, 2019

Tomáš Vocelka, O vlaku, který nepřijel, z vyhlídky na Hlavní nádraží, 2016

Tomáš Vocelka, Něco společného, z Prašné brány, 2019

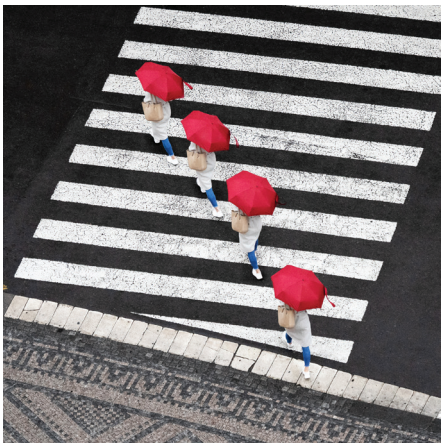

Tomáš Vocelka, Praha s prsty deště, z Prašné brány, 2019

Tomáš Vocelka, Mozek na pochodu, Ze staroměstské mostecké věže, 2019

Tomáš Vocelka, Ze staroměstské mostecké věže, 2019

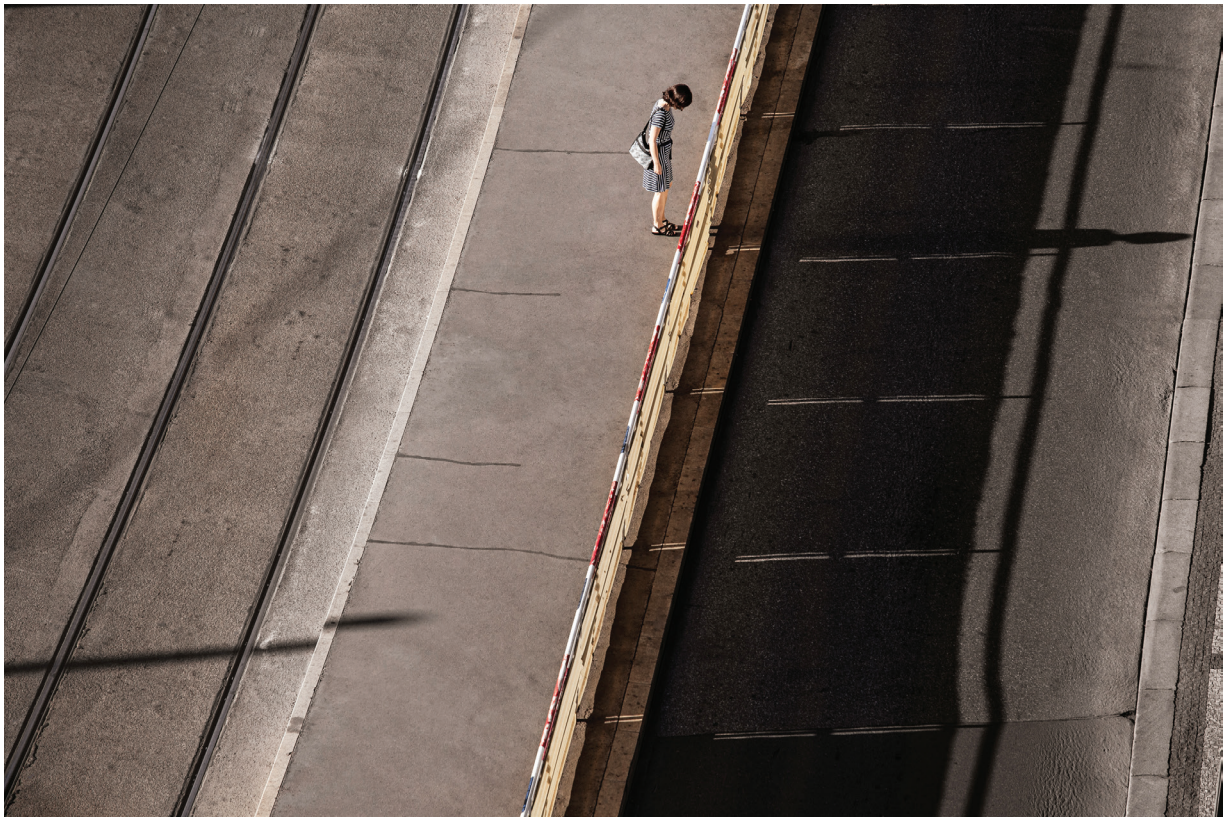

Tomáš Vocelka, Opuštěná, z terasy Tančícího domu, 2016

Tomáš Vocelka, Velké dobrodružství, Ze staroměstské mostecké věže, 2019

12

Tomáš Vocelka, soubor Věčná loviště, 2021

VĚČNÁ LOVIŠTĚ

Bráno prizmatem úspěchu v mezinárodních soutěžích, v jeho kariéře jsou asi nejúspěšnějším souborem ***Věčná loviště***, která vyhrála v roce 2021 jednu z nejprestižnějších světových soutěží Sony World Photography Awards v kategorii architektura. Zvířecí krematorium Věčná loviště vzniklo v areálu bývalé protivzdušné obrany Drnov a podle architekta projektu Petra Hájka jde o citlivé spojení příležitosti ke vzpomínkám na zvířecího přítele, s nímž se musí rozloučit, a jedinečné atmosféry místa, ve kterém je kvůli absenci kultivace stále cítit nespoutanost přírody. V samotnému objektu je umístěné velké zrcadlo složené ze stovek šestiúhelníkových zrcátek, které odráží okolní svět a má navozovat atmosféru jiných světů či přechod do jiné dimenze. Samotné krematorium je pak koncipováno do světlých barev s minimalistickým interiérem, zejména smuteční síň působí jak předsálí nebeské brány.

K tématu přišel Vocelka náhodně přes Aktuálně.cz k článku kolegyně Magdaleny Medkové, která ho o fotky k článku poprosila a jejíž fenka Bára pak soubouru nečekaně vtělila další rozměr[39]. V počátku se bránil zvířecí krematorium, ve kterém se dává poslední, ale důstojné sbohem lidským přátelům, fotit, a to i s ohledem na reminiscenci jeho psích mazlíčků a jejich konec cesty, který nebyl úplně snadný. Po krátkém váhání a po prvním spatření objektu si ale vše rozmyslel:

„Máte úplně transcendentní pocit. A pak když jsme otevřeli dveře, rozlila se z místnosti jemná záře, takže první pocit byl hrozně silný“[40]

Fotografie reflektují a násobí architektův záměr, působí až téměř mysticky a navozují myšlenky o konečnosti, a to

39 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 9.2.2026

40 BENEDIKTOVÁ, Jana. „Fotím spíš přes pocity,“ říká Tomáš Vocelka nominovaný za fotografie z krematoria pro mazlíčky. ČT24. Online 2021.

Tomáš Vocelka, soubor Věčná loviště, 2021

nejenom té zvířecí. Fotografický soubor je vizuálně velice čistý v liniích. Dynamickým prvkem, který soubor oživuje od čistého minimalismu, je živý pes (již zmíněná fenka Magdaleny Medkové) na pozadí stěny ze sklíček. Jde nejenom o velice povedenou fotografii, ale symbolicky dodává souboru naději a na pozadí zrcátkové plochy působí téměř nadpozemsky. Důležitým symbolem, který je i součástí několika fotografií v souboru, je grafické logo krematoria, tedy psa vyjícího na měsíc zasazeného do kruhu. I zde pravděpodobně kruh není umístěn náhodně, ale s podobnou filozofickou symbolikou, jak o ní smýšlí Franco Fontana.

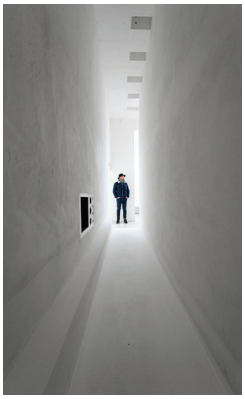

13

Tomáš Vocelka, Enigma, 2023-2024

SOUČASNOST

V současné době Vocelka druhým rokem pracuje jako editor a novinář pro jeden z nejprestižnějších měsíčníků Reportér magazín, který se zabývá investigativní novinářskou prací, domácími i zahraničními reportážemi, rozsáhlými rozhovory a jako jedno z mála periodik v ČR fotografii kultivuje a zachází s ní citlivě, publikuje také kvalitní fotoreportáže.

V dubnu tohoto roku se stal hostem fotografické skupiny Verum Photo, kde zveřejnil fotografickou esej ***Enigma*** z roku 2024, která je jeho návratem a odskokem k černobílé fotografii. Jedná se o soubor, jenž pojednává o odtržení člověka od přírody, o souvisejících archetypálních symbolech, tak jak se zjevují v odrazech muzeálních skel v Muzeu přírodní historie v Rakousku.

Ve volných chvílích Vocelka třídí svůj archiv, vytváří různé publikace, které dává tematicky dohromady. Fotografický archiv Tomáše Vocelky je stejně jako jeho zkušenosti v mnoha oborech robustní a jenom fotografie, různé celky, některé dokončené a některé nedokončené by vydaly na několik knih či jiných výstupů.[41]

41 Rozhovor s Tomášem Vocelkou, Leica Gallery, 8.6.2026

Tomáš Vocelka, Enigma, 2023-2024

Tomáš Vocelka, Enigma, 2023-2024

Tomáš Vocelka ,Praha geometrická, nedatováno

ZÁVĚR

Tato teoretická bakalářská práce byla věnována krnovskému fotografovi a novináři Tomáši Vocelkovi. V prvních kapitolách jsem shrnula jeho fotografické začátky, které byly téměř od počátku ovlivněny fotografem Gustavem Aulehlou. Důležitost Aulehly pro Vocelkovu vlastní tvorbu i reportážní fotografii byla natolik signifikantní, že jí byla věnována celá jedna kapitola. V práci byl dále tento vliv rozebrán a dán do vztahu s jeho několika málo tiššími a introvertnějšími fotografiemi, které Vocelka pořídil ještě před setkáním s Aulehlou. Přes nezpochybnitelný přínos vlivu této silné osobnosti mohlo mít toto působení také stinnější stránku – neuvědomělé absorbování rukopisu silné osobnosti, obavy z pouhého kopírování a obavy z odklonu od autentické tvorby.

Přestože Tomáš Vocelka kromě vztahu s Gustavem Aulehlou stál opodál tehdejší dokumentární scéně, považovala jsem za důležité se alespoň okrajově zmínit o tehdejší situaci na fotografickém poli, která nebyla pro autorskou tvorbu československých autorů v komunistickém Československu ani trochu příznivá.

Další část práce pojednávala o prvních Vocelkových černobílých humanistických souborech, které vznikly před pádem železné opony v druhé polovině 80. let a které byly v kontextu jeho mladého věku velice vyzrálé. V těchto prvních sériích se mu podařilo zachytit atmosféru dospívání na malém městě. Vocelka připouští, že jeho pozdější tvorba je silně ovlivněna těžkou novinářskou prací, ve které se snaží oproti novinářské temnější realitě naopak hledat světlejší momenty. Z jeho prvních černobílých souborů, ještě dávno před tím, než zahájil novinářskou kariéru, se ale dá usuzovat, že Vocelkovo pojetí je až na výjimky stabilně orientované na optimističtějších nazírání světa s občasným melancholickým nádechem.

Práce také stručně shrnula jeho novinářskou kariéru, která začala po sametové revoluci v týdeníku Region na severní Moravě, pokračovala pak v její centrále až do roku 2000, ve kterém Vocelka získal pozici editora v celostátním deníku Mladé frontě DNES a kde se vypracoval až na pozici zástupce šéfredaktora. Jeho další cesta pak pokračovala v roce 2016 do Aktuálně.cz, kde inicioval vznik magazínu Foto. V rámci tohoto magazínu většina článků pocházela z jeho pera a pravidelně informovala o aktuálním dění v oblasti fotografie. V současné době Vocelka pracuje druhým rokem jako editor v měsíčníku Reportér magazín.

Intermezzem mezi černobílou fotografií a aktuální tvorbou, ke kterému se ale pořád občasně vrací a ve kterém lidský element zmizel zcela, byly jeho krajinné fotografie, k nimž se zprvu dostal ryze pragmaticky. Potřeboval ze sebe setřást část tlaku z novinářské profese a neustálého obklopení lidmi i negativním zpravodajstvím. Zároveň tím ale otevřel zcela novou kapitolu ve své tvorbě, a to přechod k barevné fotografii. Ten byl kvůli odlišnému přístupu a pravidlům pro něj poměrně obtížný a velice postupný. V krajině bylo pro Vocelku zprvu jednodušší vnímat barvy jako součást kompozice, na rozdíl od zakořeněného černobílého vnímání v reportážní fotografii.

Postupně se pak začaly v jeho fotografiích objevovat znovu lidé, v kontrastu k jeho humanisticky laděným fotografiím je ale člověk v jeho barevných městských krajinách ovlivněných výtvarným uměním zobrazen spíše jako prvek, a obloukem se tak vrací ke svým úplným začátkům - tichým městským zátiším. Vocelka často také používá ptačí perspektivu. Ta obraz objektivizuje a automaticky staví Vocelku do odstupu k pozorovanému. Tento odstup je, jak sám přiznává, částečně daný jeho introvertní povahou. Zároveň ale jeho soubory, nejvíce asi Praha pod věží, asociují laskavost téměř jako u dávných nedělních fejetonů Karla Čapka. Nicméně tato kapitola městských krajin je v práci nastíněna pouze okrajově, souborů i fotografií, které nebyly zahrnuty, je nespočet a proto by si zasloužila více pozornosti.

Výjimkou v optimistickém ladění jeho sérií byl optikou úspěchu ve fotografických soutěžích asi nejznámější soubor Věčná loviště, který vyhrál prestižní cenu Sony World Photography Awards v kategorii architektura v roce 2021. Ten kvůli nepříliš optimistickému motivu zvířecího krematoria Vocelka fotografovat téměř odmítl. Naštěstí ale toto rozhodnutí přehodnotil a dal tak vzniknout souboru, který sice zachycuje tísnivější téma, zároveň je ale také vizuálně

vrcholem jeho současné tvorby.

Protože Tomáš Vocelka je zároveň i novinář, jsou v práci některé soubory uvedené přímo jeho citacemi. Záměrem bylo promítnout do práce alespoň částečně toto jeho další povolání a dodat tak textu i větší bohatost.

Pro účely této práce jsme se pravidelně setkávali v Leica Gallery v Praze. Tyto schůzky byly přínosné nejenom pro účely mé práce, ale umožnily mi sledovat a zpětně rekonstruovat příběh fotografa a novináře, do jehož života i tvorby se otisklo hned několik historických milníků, jak celospolečenských jako sametová revoluce, tak i na poli fotografie, kde byl účasten jak začátkům digitální fotografie, tak i rozvíjení fotografie barevné.

Na závěr je nutné podotknout, že s jeho životní inspirací Gustavem Aulehlou ho kromě fotografické tvorby pojí ještě jedna skutečnost, a to, že jejich introvertní povahy a přílišná skromnost nejdou snadno dohromady s propagací vlastní tvorby. S tím souvisí málo veřejných publikací a fotografických výstav. Jeho volná tvorba by si nejenom díky mnoha metálům na poli fotografických soutěží, ale především kvůli její kvalitě, rozsahu a komplexnosti, zasloužila být více vidět. To jsou tedy teď kromě fotografování a práce editora cíle pro následující období.

SEZNAM VÝSTAV

2025 - ***30 let od návštěvy Václava Havla v Krnově*** - skupinová výstava
2025 - ***My na konci věčných časů***, Leica Gallery - kavárna
2024 - ***11. Kladenský salon*** - bienále (výtvarníci, sochaři, fotografové), Zámek Kladno
2023 - ***Praha pod věžemi*** - Kabinet fotografie Jiřího Hankeho na Kladenském zámku
2023 - ***Města a útěky*** - Galerie Eisler (Obecní dům), Opava
2022 - ***Praha pod věžemi & Věčná loviště*** - Výstavní síň U Kostela, Bílina
2022 - ***Praha pod věžemi*** - Galerie Opera, Divadlo Jiřího Myrona v Ostravě
2021 - ***Sony World Photography Awards 2021 exhibition*** - Německo, Berlín, Willy-Brandt-Haus), skupinová
2021 - ***Sony World Photography Awards 2021 exhibition*** - Francie, Paříž, Galerie Joseph, 5 rue Saint Merri, skupi nová
2021 - ***Fotofestival Lenzburg*** (Sony WPA 2021) - Švýcarsko, Lenzburg, skupinová
2021 - ***Sony WPA Exhibition***, Professional winners - Japonsko, Sony Imaging Gallery, Tokyo, Ginza Place 6F, skupinová
2021 - ***Chudé Česko*** -Economia a. s., Praha,
2021 - Viděna šesti (Jizerská 50) - Leica Gallery, Praha (výstava 6 fotografů - J. Langpaul, J. Šibík, D. Hustá, M. Navrátilová, L. Dvořák a T. Vocelka).
2020 - Praha pod věžemi - Galerie Czech Photo Centre, Praha
2019 - Výstava Czech Press Photo 2019 - Staroměstská radnice, Praha, skupinová
2019 - Generace Z - výstava na Mezinárodním filmovém festivalu Ji.hlava
2019 - Letmo - Galerie Svět, Ostrava, 2019 (společná výstava Tomáše a Vladimíra Vocelkových)
2018 - Úžasný svět létání - Karolinum, Praha 2018 (společně s pilotem leteckým fotografem Jiřím Prušou)
2018 - Výstava Czech Press Photo 2018 - Staroměstská radnice, Praha, skupinová
2018 - Geometrie města - Leica Gallery Café, Praha
2017 - Výstava Czech Press Photo 2017 - Staroměstská radnice, skupinová
2017 - Sametová revoluce - Krnov, v prostorách radnice, (Tomáš Vocelka a Gustav Aulehla)
2017 - Města a útěky - Flemichova vila, Krnov
2016 - 5 hodin v Los Angeles - Národní technická knihovna v Praze, Café Prostoru
2015 - Výstava Photo Annual Awards 2014 - Teplice, 2015
2011 - Výstava fotoblogerů / Photo bloggers exhibition - MAFRA building, Prague

SEZNAM SOUTĚŽÍ

London Photography Awards 2024 - Platinum Winner v profesionální kategorii London Photography Abstract
Hasselblad Masters 2023 - finalista v kategorii Street photography
Sony World Photography Awards 2021 - vítěz v kategorii Architecture & design / Professional
Czech Press Photo 2019 - druhé místo v kategorii Reportáž
Travel Photographer of the Year 2019 - finalista v kategorii Street Photography - single
Czech Press Photo 2018 - Vítěz Grantu Prahy
Sony World Photography Awards 2017 - Čestné uznání / Commended v kategorii Nature / Open
Olympus Global Open Photo Contest 2016-17 – Runner Up v kategorii Perspectives Often Missed
Travel Photographer of the Year 2016 – finalista v kategorii Land, Sea, Sky – Portfolio
Photo Annual Awards 2014 – Čestné uznání v kategorii Motions, series

Seznam ranných fotografických soutěží:

Fotografia Academica 1986 - 2 přijaté snímky na mezinárodní výstavu (porota Ján Šmok, Gerhard Ihrke, Vladimír Birgus) celkem vystaveno 154 snímků
HIFOTO 89, pořadatel Hifi klub Klatovy, 2. cena v kategorii Volné téma
Fotografia Academica 1990 - 1 přijatý snímek + fotografie zveřejněná v katalogu (Porota Ján Šmok, Vladimír Birgus, Gerhard Ihrke)]

POUŽITÁ LITERATURA:

AULEHLA, Gustav. Gustav Aulehla: Fotografie 1957 – 1990. Text Vladimír Birgus. Kant, 2009. ISBN 978 8086970 99 8.

AULEHLA, Gustav. Sudetská Krajina. PositiF, 2020. 2009ISBN 978 80 87407 29 5.

BIRGUS Vladimír a SCHLEUFLER Pavel. Česká fotografie v datech 1839 2019. Grada Publishing, 2021. ISBN 978 80 271 0535 9.

FÁROVÁ, Anna. A pásly by se tam ovce. Torst, 2010. ISBN 978 80 7215 387 9.

FONTANA, Franco. Fotografia Creativa. Volný překlad Tomáše Vocelky pro vlastní použití. Mondadori, 2016. ISBN10 8852071776.

KOUDELKA, Josef. Deníky. Torst, 2021. ISBN 978 80 7215 690 0.

MOUCHA, Josef. Petr Klimpl. Muschrooms on the walk, Brno, 2021. ISBN 9788090744646.

SONY WORLD PHOTOGRAPHY AWARDS. Fotografická kniha, World Photography Organisation, hardback, 2021. ISBN 978 1 8383872 0 4.

STRNADEL, PetraJENÍK, Zdeněk ve spolupráci se Zemským archivem v Opavě – Státním okresním archivem Bruntál se sídlem v Krnově. Revoluce objektivem (Krnované 1989 1990). 2009. ISBN 978 8086388 77 9.

VOCELKA, Tomáš. AHA? PRAHA. Elektronická kniha ve formátu PDF, pracovní verze, copyright Tomáš Vocelka, 2025. ISBN neuvedeno.

VOCELKA, Tomáš. Krajiny ticha. Elektronická kniha ve formátu PDF, pracovní verze, copyright Tomáš Vocelka, 2025. ISBN neuvedeno.

VOCELKA, Tomáš. LONDÝN. Elektronická kniha ve formátu PDF, pracovní verze, copyright Tomáš Vocelka, 2025. ISBN neuvedeno.

VOCELKA, Tomáš. Příběhy ukryté za fotkami. Elektronická kniha ve formátu PDF, copyright Tomáš Vocelka, 2026. ISBN neuvedeno.

VOCELKA, Tomáš. Praha pod věžemi. Elektronická kniha ve formátu PDF, testovací betaverze, copyright Tomáš Vocelka, 2025. ISBN neuvedeno.

VOCELKA, Tomáš. Praha pod věžemi. Katalog k fotografické výstavě v galerii Czech Photo Center, 2020. ISBN neuvedeno.

VOLF, Petr. Viděna šesti Jizerská 50 jako fotografická inspirace, Raul! Agency, 2020. ISBN 978 80 264 1597 8.

ROZHOVORY A ZVUKOVÉ ZÁZNAMY:

Rozhovory s Tomášem Vocelkou. Leica Gallery Prague/kavárna. 14.7.2025, 28.7.2025, 6.10.2025, 9.2.2026, 8.6.2026.

VOCELKA, Tomáš. Příběhy ukryté za fotkami, prezentace pro Leica Gallery, zvukový záznam prezentace, Praha, 2025.

POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE

AKTUÁLNĚ.CZ. My, na konci "věčných časů" – Praha osmdesátých let ožívá na výstavě fotek. Online 2025. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/poznate se tricet fotek vam odecte 30 let a prenese do ulic/

BENEDIKTOVÁ, Jana. „Fotím spíš přes pocity," říká Tomáš Vocelka nominovaný za fotografie z krematoria pro mazlíčky. ČT24. Online 2021. Dostupné z: https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/kultura/fotim-spis-pres-pocity-rika-tomas-vocelka-nominovany-za-fotografie-z-krematoria-pro-mazlicky-37486

BERAN, Tomáš. Schůzky Tomáše Berana – Tomáš Vocelka. Online 2022. Dostupné z: http://www.tomasvocelka.cz

FOTOŠKODA. Praha pod věžemi očima Tomáše Vocelky. Online 2020. Dostupné z: https://www.fotoskoda.cz/3077 praha pod vezemi ocima tomase vocelky/

JADRNÁ, Anna. Do zvířecího krematoria jsem ani nechtěl jet fotit, vzpomíná český vítěz 'fotografického Oscara'. IROZHLAS. Online 2021. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zivotni styl/spolecnost/tomas vocelka fotografie fotografovani aktualne sony world photography awards_2104151410_ako

JIRÁSKOVÁ, Anna. Tomáš Vocelka: Co se nám dneska nelíbí, může být za 100 let novým van Goghem. Fotoškoda. Online 2025. Dostupné z: https://www.fotoskoda.cz/4623 tomas vocelka co se nam dneska nelibi muze byt za 100 let novym van goghem/

KÁRNÍK, Jan. 5 hodin v Los Angeles. Megapixel. Online 2016. Dostupné z: https://www.megapixel.cz/tomas vocelka 5 hodin v los angeles/

MOUCHA, Josef. Plasy 1981. Časopis Babylon č. 9, 2010. Online. Dostupné z: https://agosto foundation.org/josef moucha plasy 1981

TICHÝ, Jan. Tomáš Vocelka a jeho triumf v Sony World Photography Awards 2021. Online 2021. Dostupné z: http://www.tomasvocelka.cz

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉMUZEUMVPRAZE. Hommage a Anna Fárová k nedožitým 90. narozeninám. Online. Dostupné z: https://www.upm.cz/hommage a anna farova/

VOCELKA, TomášaPOLÁČEK, Dan. Unikátní snímky, které nebyly komunistům po chuti. Tak se kdysi žilo v Sudetech. Aktuálně.CZ. Online 2025. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/fascinujici lidskost byti na fotkach gustava aulehly tak se/

VOCELKA, Tomáš. Internetové stránky Tomáš Vocelky. Online. Dostupné z: http://www.tomasvocelka.cz

VOCELKA, Tomáš. Je to pravda nebo klam, nebudete věřit ale toto nejsou montáže z photoshopu. Aktuálně.cz. Online 2022. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/je to pravda nebo klam nebudete verit ale toto nejsou montaz/

VOCELKA, Tomáš. Josef Husák – Skryté divy města. Leica Gallery. Online 2025. Dostupné z: https://www.lgp.cz/event/josef husak skryte divy mesta/

VOCELKA, Tomáš. Netoužil být hvězdou fotografie ale byl jí. Aktuálně.CZ. Online 2021. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/vzpominka netouzil byt hvezdou fotografie ale byl ji zemrel/

FOTOGRAFICKÉ PŘÍLOHY:

Aulehla, Gustav. Během okupace. Praha. 1968. Gustav Aulehla: Fotografie 1957 – 1990. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/vzpominka-netouzil-byt-hvezdou-fotografie-ale-byl-ji-zemrel/

Aulehla, Gustav. Krnov. 1981. AULEHLA, Gustav. Sudetská Krajina. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/fascinujici-lidskost-byti-na-fotkach-gustava-aulehly-tak-se/

Aulehla, Gustav. Krnov. 80 léta. AULEHLA, Gustav. Sudetská Krajina. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/fascinujici-lidskost-byti-na-fotkach-gustava-aulehly-tak-se/

Aulehla, Gustav. Milenci. Ostrava. 1981. Gustav Aulehla: Fotografie 1957 – 1990. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/vzpominka-netouzil-byt-hvezdou-fotografie-ale-byl-ji-zemrel/

Aulehla, Gustav. Ostrava. 1960. AULEHLA, Gustav. Sudetská Krajina. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/fascinujici-lidskost-byti-na-fotkach-gustava-aulehly-tak-se/

Aulehla, Gustav. Tramvajová zastávka. Ostrava. 1961. Gustav Aulehla: Fotografie 1957 – 1990. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/vzpominka-netouzil-byt-hvezdou-fotografie-ale-byl-ji-zemrel/

Birgus, Vladimír. Menton. 2022. Dostupné z: www.birgus.com

Birgus, Vladimír. Sydney. 2022. Dostupné z: www.birgus.com

Bresson, Henri Cartier. A figure in the shadows at the top of the stairs. Cyclades, Greece. 1961. Magnum Photos. Dostupné z: https://www.magnumphotos.com/photographer/henri-cartier-bresson/

Bresson, Henri Cartier. A couple sleeping on a train. Romania. 1975. Magnum Photos. Dostupné z: https://www.magnumphotos.com/photographer/henri-cartier-bresson/

Bresson, Henri Cartier. Sunday on the banks of the River Seine. France. 1938. Magnum Photos. Dostupné z: https://www.magnumphotos.com/photographer/henri-cartier-bresson/

Fontana, Franco. Landscape – Basilicata. 1976. Cartacea Galleria. Dostupné z: https://cartacea.net/en/photographers/franco-fontana/

Gibson, Ralph. Picnic. Long Island, New York. 1994. Whitney Museum of American Art. Dostupné z: https://whitney.org/artists/4249

Gibson, Ralph. Untitled. 1992. Whitney Museum of American Art. Dostupné z: https://whitney.org/artists/4249

Gibson, Ralph. Untitled. Série Somnabulist. 1968. Whitney Museum of American Art. Dostupné z: https://whitney.org/artists/4249

Haas, Ernst. Untitled. New York. 1962. Dostupné z: https://ernst-haas.com/

Husák, Josef. Untitled. Asociace profesionálních fotografů. Dostupné z: https://www.asociacefotografu.com/cz/clenove/85/husak.html

Koudelka, Josef. Invaze 1968. Studio Najbrt. Dostupné z: https://www.najbrt.cz/prace/josef-koudelka-invaze-68

Leiter, Saul. Canopy. 1958. Gallery 51. Dostupné z: https://www.gallery51.com/artist/saul-leiter/

Leiter, Saul. Waiter. 1959. Gallery 51. Dostupné z: https://www.gallery51.com/artist/saul-leiter/

Myerson, Arthur. Red hat. Wyomming. 1989. Los Angeles Center of Photography. Dostupné z: https://lacphoto.org/people/arthur-meyerson/

Podestát Václav. Z cyklu Privátní příběhy. Dostupné z: https://magazin.aktualne.cz/foto/je-to-pravda-nebo-klam-nebudete-verit-ale-toto-nejsou-montaz/

Anna Fárová v bytě Josefa Sudka. UMĚLECKO PRŮMYSLOVÉ MUZEUM V PRAZE. Dostupné z: https://www.upm.cz/hommage-a-anna-farova

VOLF, Petr. Viděna šesti – Jizerská 50 jako fotografická inspirace, Raul! Agency, 2020. ISBN 978 80 264 1597 8

JMENNÝ REJSTŘÍK:

A

Aulehla, Gustav 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 32, 38, 48, 56, 58

B

Beran, Tomáš 26, 32
Birgus, Vladimír 21, 22, 24, 42, 66
Bresson, Henri Cartier 20, 25, 27, 38

C

Cudlín, Karel 24

D

Dvořák, Lukáš 53

F

Fárová, Anna 25
Fontana, Franco 56, 60

G

Gibson, Ralph 64
Gursky, Andreas 86

H

Haas, Ernst 64
Hájek, Petr 94
Holomíček, Bohdan 24
Houdek, Martina 60, 76, 88
Hrček, Richard 48
Husák, Gustav 22
Husák, Josef 66
Hušták, Daniel 53

J

Jarcovjáková, Libuše 24
Jeník, Zdeněk 48

K

Klimpl, Petr 25
Kolář, Viktor 24, 25
Koudelka, Josef 24, 25
Kučera, Jaroslav 24
Kuník, Josef 48
Kyndrová, Dana 24

L

Langpaul, Jiří 53
Leiter, Saul 64
Luskačová, Markéta 24, 25

M

Medková, Magdalena 94
Meyerson, Arthur 64
Monet, Claude 69
Moucha, Josef 24

N

Navrátilová, Markéta 53
Novotný, Miloň 24

P

Pazderka, Josef 53
Podestát, Václav 66
Pollock, Jackson 74
Pruša, Jiří 72

S

Šafr, Pavel 53
Seurat, Georges 69
Šibík, Jan 53
Šmok, Ján 42
Štecha, Pavel 24
Štreit, Jindřich 24, 25, 43
Strnadel, Petr 48

V

Vocelka, Vladimír 18
Vocelková, Stanislava 18

Tomáš Vocelka, Lisabon

Ing. Irena Zykanová

Tomáš Vocelka: fotograf a novinář

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Vedoucí práce: MgA. Roman Vondrouš, Ph.D.

Institut tvůrčí fotografie
Opava 2026

Počet znaků vlastního textu: 64 037
Počet normostran: 36